ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ
HELLENIC SOCIETY FOR TERMINOLOGY

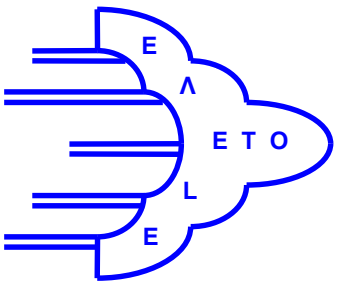

12th Conference
«Hellenic Language and Terminology»
7–9 November 2019
Athens

Scientific Committee

Ed.2

Approved abstracts of the papers for the 12th Conference

June 2019

The Scientific Committee of the 12th Conference

	Member	E-mail
1.	Kontos Panagiotis, *Chairman*	–
2.	Anastassiadis-Symeonidis Anna, *Vice-Chairperson A*	*ansym@lit.auth.gr*
3.	Katsoyannou Marianna, *Vice-Chairperson B*	*marianna@ucy.ac.cy*
4.	Valeontis Kostas, *Secretary General*	*valeonti@otenet.gr*
5.	Gavriilidou Maria	*maria@ilsp.athena-innovation.gr*
6.	Giannibas Dionysis	*dgiannibas@gmail.com*
7.	Dimitroulia Titika	*tdimi@frl.auth.gr*
8.	Doikas Spiros	*http://www.translatum.gr/contact.htm*
9.	Kardouli Maria	*mcardouli@gmail.com*
10.	Karyolemou Marilena	*makar@ucy.ac.cy*
11.	Krimpas G. Panagiotis	*pkrimpas@bscc.duth.gr*
12.	Labropoulou Penny	*penny@ilsp.athena-innovation.gr*
13.	Loupaki Elpida	*eloupaki@frl.auth.gr*
14.	Mantzari Elena	*emantzf@gmail.com*
15.	Markantonatou Stella	*marks@ilsp.gr*
16.	Pantazara Mavina	*mavinap@gmail.com*
17.	Parianou Anastasia	*parianou@gmail.com*
18.	Tassios Theodossis	*tassiost@central.ntua.gr*
19.	Toraki Katerina	*toraki@tee.gr*
20.	Tsiamas Georgios	*tsiamasge54@outlook.com.gr*
21.	Fliatouras Asimakis	*afliatouras@yahoo.com*
22.	Fotopoulou Angeliki	*afotop@ilsp.athena-innovation.gr*
23.	Christofidou Anastasia	*christo@Academyofathens.gr*

Initial themes of the Conference

1 Linguistic–ontological principles of terminology

Principles and methods of language and logic adopted, formulated and applied in terminology. Terminology as the interface between language and knowledge. Methods, mechanisms and rules of naming resulted from intra-lingual or interlingual study of designations (terms and names) and definitions of concepts. Theoretical, synchronic and/or diachronic examination of terms in monolingual and/or multilingual environment.

2 Didactics and terminology

Didactics of terminology. Undergraduate and postgraduate lessons and/or seminars in terminology. Learning issues in terminology. Terminological aspects of teaching lessons in specific subject fields. Concepts and terms of didactics.

3 Terminology in specific subject fields – Lexicographical and terminographical studies

Synchronic and/or diachronic consideration of terminologies and terminology problems in specific subject fields. Systems of terms in specific subject fields in relation to corresponding concept systems. Lexicographical and terminographical studies in specific subject fields.

4 Terminological resources

Special monolingual or multilingual dictionaries, printed or electronic, local or on line / on the Internet. Term collections, or term bases containing designations, concept definitions and other terminological information. Special corpora offered for research and support of terminological resources. Application of new technologies in terminology practice and in terminology services provision.

5 Standardization of terminology

Intralingual validation and standardization of terms by determining preferred and admitted terms as valid terms. internationalization of concepts, and interlingual correspondence, validation and standardization of equivalent terms. Term proposals for validation and standardization. Standardization of special language texts.

6 Terminology and translation

The role of terms in translation theory and practice. Application of terminology principles in translation. Concept-oriented interlingual correspondence and “equivalence” of terms between an original and its translation versus word-oriented “translation” of terms. Translation assisted by Internet terminological resources. Concepts and terms of translation studies.

7 Dissemination and use of terms – Terminology policies and regulation

Ways and means for disseminating special terms and terminologies. Intra-field and inter-field matters of terminology information. Regulatory tools of terminology policy (publications, laws, specifications, standards).

8 Activities of organizations and bodies for terminology

Activities for production, collection, processing, publication and provision of terms and terminology services by national, regional, and/or international bodies (organizations, companies, associations, committees, groups). Terminology events organization.

CONTENTS

Abstract texts

1.

12^{ο} Συνέδριο «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία»
Αθήνα, 7–9 Νοεμβρίου 2019

Διεθνής και ελληνική τυποποίηση στην Τεκμηρίωση

Στέλλα Χατζημαρή (προσκεκλημένη ομιλήτρια)

συντονίστρια της Τεχνικής Επιτροπής ΕΛΟΤ/ΤΕ22 «*Τεκμηρίωση*»
stellachatzimari@gmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι εξελίξεις στην παγκόσμια παραγωγή, η συνεχής αύξηση του όγκου των πληροφοριών και η συνακόλουθη ραγδαία ανάπτυξη των συστημάτων πληροφόρησης ανέδειξε το θέμα της συμβατότητας και της τυποποίησης στον χώρο της πληροφόρησης και τεκμηρίωσης. Το 1947 στον ISO και σε αντίστοιχους εθνικούς οργανισμούς τυποποίησης (CEN, AFNOR, DIN, ANSI, κ.ά.), συγκροτήθηκαν ειδικές τεχνικές επιτροπές στο πεδίο της τεκμηρίωσης και πληροφόρησης. Η **ISOTC46** έχει ως έργο την «*τυποποίηση πρακτικών που σχετίζονται με βιβλιοθήκες, κέντρα τεκμηρίωσης και πληροφόρησης, εκδόσεις, αρχεία, διαχείριση αρχείων, τεκμηρίωση μουσείων, υπηρεσίες ευρετηρίασης και περιλήψεων, επιστήμη των πληροφοριών*». Σε αυτήν συμμετέχουν 40 τακτικά και 33 παρατηρητές κράτη-μέλη. Μέχρι σήμερα, έχει εκδώσει 122 πρότυπα και 21 είναι υπό επεξεργασία.

Πέραν αυτών και άλλοι οργανισμοί σε συνεργασία, πολλές φορές, με τον ISO, εκπονούν πρότυπα, προδιαγραφές, κατευθυντήριες οδηγίες και άλλα τυποποιητικά τεκμήρια που αποτελούν οδηγούς πολιτικής και θεμελιώδη εργαλεία διαχείρισης συγκεκριμένων λειτουργιών. Τέτοιοι οργανισμοί είναι οι IFLA, Unesco, Library of Congress, ALA, FID, ICA κ.ά.

Στην **Ελλάδα**, η αντίστοιχη Τεχνική επιτροπή **ΕΛΟΤ/ΤΕ22** δημιουργήθηκε το 1978 με συνεργασία του ΤΕΕ και του ΕΛΟΤ. Σε αυτήν συμμετέχουν 12 τακτικά και 8 αναπληρωματικά μέλη τα οποία εκπροσωπούν 8 φορείς (ΤΕΕ, ΕΒΕ, ΕΚΤ, ΕΕΒΕΠ, ΕΑΕ, Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Πανεπιστήμιο Δ. Αττικής, ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης). Μέχρι σήμερα έχει εκδώσει 38 πρότυπα και 3 είναι υπό επεξεργασία.

Ειδικά στον τομέα της τεκμηρίωσης και της πληροφόρησης, όπου μόνο ο τυποποιημένος τρόπος επεξεργασίας μπορεί να εξασφαλίσει τον θεμελιώδη στόχο των φορέων για διαλειτουργικότητα και επικοινωνία των συστημάτων, έχουν υπάρξει πολλές πρωτοβουλίες για την παραγωγή βασικών τυποποιητικών τεκμηρίων. Η Εθνική Βιβλιοθήκη, το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης, η Ελληνική Αρχειακή Εταιρεία, η Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών και άλλες βιβλιοθήκες και φορείς έχουν επιμεληθεί και αποδώσει στην ελληνική γλώσσα σημαντικά εργαλεία απαραίτητα στις διεργασίες τεκμηρίωσης (Unimarc, Marc21, Αγγλοαμερικανικοί Κανόνες Καταλογογράφησης, Διεθνή πρότυπα αρχειακής περιγραφής, θεματικές επικεφαλίδες Κογκρέσου, ταξινομικό σύστημα Dewey κτλ.).

Στο άρθρο αυτό καταγράφεται η υφιστάμενη κατάσταση στον τομέα της τυποποίησης στην τεκμηρίωση, αναδεικνύονται βασικές παράμετροι και προβλήματα και επιχειρείται η διατύπωση κάποιων προτάσεων υπέρβασης.

2.

12ο Συνέδριο «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία»
Αθήνα, 7–9 Νοεμβρίου 2019

Ακαδημαϊκό λεξιλόγιο και λεξιλόγιο ορολογίας

Άννα Αναστασιάδη-Συμεωνίδη
Ομότιμη καθηγήτρια Α.Π.Θ.
ansym@lit.auth.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σε αντίθεση με τη μελέτη του ακαδημαϊκού λόγου στην αγγλική και γαλλική, οι μελετητές στη νέα ελληνική είναι ολιγάριθμοι (Γούτσος 2006, Κουτσουλέλου-Μίχου 2009, Κατσαλήρου 2017). Η μελέτη του ακαδημαϊκού λόγου είναι σημαντική, αφενός γιατί ενδιαφέρει τη θεωρία της γλώσσας, την υπολογιστική γλωσσολογία καθώς και τη διδακτική του επιστημονικού λόγου και αφετέρου γιατί το ακαδημαϊκό λεξιλόγιο συμπλέκεται στενά με την ορολογία.

Το ακαδημαϊκό λεξιλόγιο εμπεριέχει λεξικές μονάδες (λ.μ.) που παραπέμπουν στον επιστημονικό τρόπο δουλειάς και στις επιστημονικές δραστηριότητες, στον επιστημονικό τρόπο σκέψης και γραφής. Αυτές οι λ.μ. είναι διεπιστημονικές, αντιστοιχούν δηλ. στο σταθερό και κοινό λεξιλόγιο συγκεκριμένων κειμενικών ειδών όπως το επιστημονικό άρθρο και η διδακτορική διατριβή, και έχουν τη μορφή μονολεκτικών μονάδων λ.χ. *υπόθεση, θεωρία, μοντέλο, αποτέλεσμα, άρθρο, περιοδικό, μεθοδολογικός, αναλύω*, ή πολυλεκτικών, π.χ. *υπόθεση εργασίας, ποιοτική ανάλυση, στατιστικά σημαντικός, αξίζει να σημειωθεί*. Με κριτήριο την υψηλή συχνότητα στα επιστημονικά κείμενα αυτές οι λ.μ. διαφοροποιούνται από το λεξιλόγιο ορολογίας, που είναι ειδικό για κάθε επιστημονικό ή τεχνικό κλάδο, λ.χ. για τη Γλωσσολογία *φώνημα, λέξημα*, αλλά και από το λεξιλόγιο της γενικής γλώσσας.

Στην ανακοίνωση αυτή θα εξετάσουμε τη συμβολή λ.μ. του ακαδημαϊκού λεξιλογίου στην κατασκευή ορολογίας, λ.χ. στους γλωσσολογικούς όρους *συντακτική σχέση, γραμματική κατηγορία, συνταγματικός άξονας, μορφολογικό στοιχείο* ο πρώτος όρος ανήκει στην ορολογία της Γλωσσολογίας, ενώ ο δεύτερος στο ακαδημαϊκό λεξιλόγιο. Αντίθετα στους γλωσσολογικούς όρους *έννοια της διγλωσσίας, ανάλυση φρασεολογισμών, επιστημονικό επίθημα* ο πρώτος όρος ανήκει στο ακαδημαϊκό λεξιλόγιο και ο δεύτερος στην ορολογία της Γλωσσολογίας.

Βιβλιογραφία

Γούτσος, Δ. 2006. «Ανάπτυξη λεξιλογίου: από το βασικό στο προχωρημένο επίπεδο». Στο Δ. Γούτσος, Μ. Σηφιανού & Α. Γεωργακοπούλου, *Η Ελληνική ως Ξένη*

Γλώσσα: Από τις Λέξεις στα Κείμενα. Αθήνα: Πατάκης, 13-96.

Κατσαλήρου Α. 2017. *Το ακαδημαϊκό λεξιλόγιο στη διδασκαλία της ελληνικής για ακαδημαϊκούς σκοπούς*, αδημ. δ.δ., ΑΠΘ, Θεσσαλονίκη.

Κουτσουλέλου-Μίχου, Σ. 2009. *Όψεις του Ακαδημαϊκού Λόγου*. Αθήνα: Gutenberg.

3.

12^{ο} Συνέδριο «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία»
Αθήνα, 7–9 Νοεμβρίου 2019

Οι συντομομορφές στην ελληνική γλώσσα – Σχηματισμός ελληνικών αρκτικολέξων και ακρωνύμων (Ελληνικό Πρότυπο ΕΛΟΤ 1455:2017)

Κώστας Βαλεοντής

Φυσικός-Ηλεκτρονικός
Υπεύθυνος Ομάδων Ορολογίας
Πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ)
valeonti@otenet.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο κόσμος των εννοιών είναι καθαρά δημιούργημα του ανθρώπινου νου που αντιπροσωπεύει τον πραγματικό κόσμο. Ο αριθμός των εννοιών που σχηματίζει ο ανθρώπινος νους είναι τεράστιος· έννοιες για το κάθε τι· ατομικό ή ομαδοποιημένο. Η Ορολογία ορίζει τις έννοιες ως μονάδες γνώσης. Αυτές οι μονάδες γνώσης, αφού είναι νοητικά κατασκευάσματα, για να μεταδοθούν από τον έναν άνθρωπο στον άλλο είναι ανάγκη να εξωτερικευτούν, δηλαδή να παρασταθούν με απτά μέσα. Τα μέσα αυτά είναι ή λεκτικές περιγραφές και λέγονται **ορισμοί** ή συμβατικές παραστάσεις και λέγονται **κατασημάνσεις**, που είτε αποτελούνται από λέξεις της γλώσσας (και είναι **ονόματα** ή **όροι**) είτε αποτελούνται από μη λεκτικά **σύμβολα**. Το **όνομα** ή ο **όρος** είναι ο γλωσσικός *διαμεσολαβητής* που γεφυρώνει την έννοια μεταξύ δύο επικοινωνούντων ανθρώπινων εγκεφάλων,

Ο αριθμός των λέξεων μιας γλώσσας, όμως, είναι πεπερασμένος και δεν επαρκεί για μια «μία προς μία» αντιστοίχισή τους με τις έννοιες της γνώσης, που είναι απείρως περισσότερες. Έτσι, το **όνομα** ή ο **όρος** δεν είναι πάντοτε μια απλή και σύντομη λέξη· οι περιπτώσεις όπου πρόκειται για μια *μεγάλη λέξη* (παράγωγη, σύνθετη ή παρασύνθετη) ή μια *φράση* αποτελούμενη από δύο, τρεις, τέσσερις ή και περισσότερες λέξεις (*πολύλεκτο*) δεν είναι καθόλου σπάνιες.

Η ανάγκη για πιο γρήγορη, ει δυνατόν *ακαριαία*, επικοινωνία οδηγεί στην επινόηση και χρήση *συντομεύσεων.* Έτσι, επινοούνται και σχηματίζονται **συντομομορφές** που χρησιμοποιούνται παράλληλα με τις **πλήρεις μορφές** των **ονομάτων** και **όρων** και ιδιαίτερα στον προφορικό λόγο. Για παράδειγμα, η συντομευμένη πρόταση «*Βρήκα το ΦΕΚ με το ΠΔ για το μισθολόγιο*» σε σύγκριση με την πλήρη πρόταση «*Βρήκα το Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως με το Προεδρικό Διάταγμα για το μισθολόγιο*» έχει 31 % λιγότερες λέξεις, 57 % λιγότερα γράμματα (54 % λιγότερους χαρακτήρες, μαζί με τα διαστήματα) και 51 % λιγότερες συλλαβές· δηλαδή με την απλή παραδοχή ότι οι συλλαβές είναι περίπου ισόχρονες, ο χρόνος επικοινωνίας στην προκειμένη περίπτωση ελαττώθηκε στο μισό περίπου (49 %) και το γραπτό κείμενο μειώθηκε στο 46 %.

Το 2017 εκδόθηκε το πρότυπο ΕΛΟΤ 1455 «Σχηματισμός ελληνικών αρκτικολέξων και ακρωνύμων», που εκπονήθηκε από την Επιτροπή ΕΛΟΤ/ΤΕ21. Στην παρούσα ανακοίνωση, δίνονται οι όροι και ορισμοί των βασικών εννοιών του Προτύπου και γίνεται μια επισκόπηση του περιεχομένου του, η διάρθωση του οποίου είναι:

– Εισαγωγή
– Αντικείμενο
– Τυποποιητικές παραπομπές
– Όροι και ορισμοί εννοιών
– Ποια ανάγκη καλύπτει η χρήση συντομομορφών
– Τα ελληνικά αρκτικόλεξα και ακρώνυμα
– Ζητήματα προφοράς
– Βήματα της διαδικασίας σχηματισμού ελληνικών αρκτικολέξων και ακρωνύμων
– Αντιμετώπιση των ξενόγλωσσων συντομομορφών
– Παράγωγα και σύνθετα που βασίζονται σε συντομομορφές.

4.

12ο Συνέδριο «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία»
Αθήνα, 7–9 Νοεμβρίου 2019

Μία γλωσσολογική (διαγλωσσική) έρευνα με Ψηφιακά Μέσα (Εφαρμογές): «Ψευδοφιλία» γερμανικών/ ελληνικών

Αμαλία-Μαρία Φύκα

Κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης («Γλώσσα και Πολιτισμός στο Γερμανόφωνο Χώρο», Κατεύθυνση Γλωσσολογία – Διδακτική, Τμήμα Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας, ΑΠΘ)
Εκπαιδευτικός Γερμανικής Γλώσσας στο Σχολείο Ευρωπαϊκής Παιδείας (ΣΕΠ), Ηράκλειο Κρήτης

amaliafyka@gmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα μελέτη εξετάζει το γλωσσολογικό φαινόμενο της «ψευδοφιλίας» μεταξύ της γερμανικής και της ελληνικής γλώσσας. Υπό τον όρο «ψευδοφιλία» νοούνται ίδιες φράσεις διαφορετικών γλωσσών, οι οποίες ωστόσο έχουν διαφορετικές σημασίες. Για την έρευνα του φαινομένου αναπτύχθηκε ένα ηλεκτρονικό παιχνίδι ως μέσο έρευνας και ένα ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο. Οι συμμετέχοντες της έρευνας ήταν 41 φοιτητές/–τριες (21 μονόγλωσσοι και 20 δίγλωσσοι) του τμήματος Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Α.Π.Θ.. Στο πλαίσιο αυτό εξάγονται συμπεράσματα αναφορικά με τη «ψευδοφιλία» κάνοντας σύγκριση και με τις δύο ομάδες συμμετεχόντων, καθώς επίσης και με τις δύο υποομάδες τους (ανάλογα με το εξάμηνο φοίτησής τους: μεγαλύτερο ή μικρότερο).

Το παιχνίδι αποτελούνταν από 18 ερωτήσεις και κάθε ερώτηση περιείχε 4 εναλλακτικές απαντήσεις με δυνατότητα επιλογής μίας απάντησης. Μερικά από τα χρησιμοποιηθέντα στο παιχνίδι γλωσσικά ζευγάρια «ψευδοφιλίας» είναι: **„Apotheke–αποθήκη“, *„idiotisch–ιδιωτικός“, *„ιδεατός–ideal“, *„Theke–θήκη“, *„Glosse–γλώσσα“, *„Empathie–εμπάθεια“, *„Asbest–άσβεστος“, *„πένης–Penis“, *„Autopsie–αυτοψία“.* Σωστές απαντήσεις έδωσε μόνο το 37,87% των μονόγλωσσων συμμετεχόντων μικρότερου εξαμήνου, το 44,44% μεγαλύτερου εξαμήνου και το 50% όλων των δίγλωσσων ερωτηθέντων –μικρότερου και μεγαλύτερου εξαμήνου–.

Από τα αποτελέσματα προκύπτει ότι όλοι οι συμμετέχοντες στην έρευνα εμφάνισαν μια δυσκολία στις απαντήσεις τους, ενώ οι μονόγλωσσοι μικρότερου εξαμήνου είχαν τη χειρότερη επίδοση. Από την άλλη πλευρά, υπάρχει μια μικρή ποσοστιαία διαφορά μεταξύ των μονόγλωσσων μεγαλύτερου εξαμήνου και των δύο ομάδων δίγλωσσων, ενώ παρουσιάστηκε αμελητέα διαφορά μεταξύ των δίγλωσσων ατόμων (ανάλογα με το εξάμηνό τους).

Αξιοσημείωτο είναι και το γεγονός ότι από τις απαντήσεις των συμμετεχόντων προέκυψαν και νέα ζευγάρια «ψευδόφιλων» λέξεων ακόμα και μέσα στην ίδια τη γλώσσα (τόσο γερμανική όσο και ελληνική). Επομένως, μελλοντικά θα είχε ενδιαφέρον να μελετηθούν τα ίδια άτομα που ανήκουν στους μονόγλωσσους μικρότερου εξαμήνου με το πέρας των ακαδημαϊκών τους σπουδών, καθώς και να διεξαχθεί έρευνα με μεγαλύτερο αριθμό συμμετεχόντων με σκοπό την ορθότερη επαλήθευση των αποτελεσμάτων.

5.

12ο Συνέδριο «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία»
Αθήνα, 7–9 Νοεμβρίου 2019

Σχεδιασμός ενός ολοκληρωμένου προγράμματος κατάρτισης και εξειδίκευσης στην Ορολογία για τον ελληνόφωνο χώρο

Μαβίνα Πανταζάρα
Επίκουρη Καθηγήτρια ΕΚΠΑ,
Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας
mavinap@frl.uoa.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στο πολύγλωσσο και παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον της σύγχρονης κοινωνίας της πληροφορίας, η ορολογική εργασία και η διαχείριση ορολογίας θεωρούνται προαπαιτούμενα για την αναμφίσημη επικοινωνία και την απρόσκοπτη μεταφορά της γνώσης. Η ορολογική εργασία είναι μια διεπιστημονική δραστηριότητα που προϋποθέτει γνώσεις και εμπειρία από διάφορους τομείς όπως γλωσσολογία, λεξικογραφία, μετάφραση, λογική, πληροφορική, τυποποίηση, τεκμηρίωση και διαχείριση της γνώσης. Παρατηρείται συχνά ότι η ορολογική εργασία δεν γίνεται μόνο από εξειδικευμένους ορολόγους, αλλά και από επαγγελματίες που μπορεί να ασχολούνται με τη μετάφραση ειδικών κειμένων, την τεχνική κειμενογραφία ή την επιχώρια προσαρμογή.

Με δεδομένο ότι στους μεγάλους πολυγλωσσικούς και πολυεθνικούς οργανισμούς υπάρχει αυξανόμενη ζήτηση για επαγγελματίες με εξειδικευμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες στον τομέα της Ορολογίας, η παρούσα ανακοίνωση θα επιχειρήσει να αποτυπώσει την ισχύουσα κατάσταση στον ελληνόφωνο χώρο όσον αφορά την εκπαίδευση και εξειδίκευση στην Ορολογία. Σύμφωνα με μια πρώτη εκτίμηση, διαπιστώνεται ότι η θέση της διδασκαλίας της Ορολογίας ως αυτοτελούς γνωστικού αντικειμένου είναι ιδιαιτέρως περιορισμένη, ενώ συνήθως η Ορολογία εντάσσεται είτε σε μαθήματα εξειδικευμένης ή τεχνικής μετάφρασης και διερμηνείας, είτε σε μαθήματα εκμάθησης της ειδικής γλώσσας ορισμένου θεματικού πεδίου, συνήθως στην αγγλική ή στη γαλλική.

Στόχος της ανακοίνωσης είναι να καταδείξει την ανάγκη δημιουργίας ενός σύγχρονου, ολοκληρωμένου και διαπεδιακού προγράμματος κατάρτισης και εξειδίκευσης στην Ορολογία στην ελληνική γλώσσα και να προτείνει τον σχεδιασμό ενός τέτοιου προγράμματος στο πλαίσιο της διά βίου μάθησης, σύμφωνα με τις διεθνείς απαιτήσεις και προδιαγραφές. Με βάση τη διεθνή εμπειρία αντίστοιχων προγραμμάτων στο εξωτερικό, θα οριστούν οι βασικοί άξονες, οι θεματικές ενότητες και η διάρθρωση του προγράμματος.

6.

12ο Συνέδριο «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία»
Αθήνα, 7–9 Νοεμβρίου 2019

Computer Slang: Ερμηνεία και Παιδαγωγική Αξιοποίηση – Δημιουργία Ανοιχτού Εκπαιδευτικού Πόρου με τη χρήση του λογισμικού Pixton

Ελένη Πολυδώρου, Απόστολος Μανιάτης, Βασίλειος Πολύδωρος, Τιμολέων Θεοφανέλλης

Φοιτήτρια Π.Μ.Σ. - «Επιστήμες της Αγωγής – Εκπαίδευση με χρήση Νέων Τεχνολογιών», Παν. Αιγαίου
elpolidorou@gmail.com

Φοιτητής, Τμήμα Μηχανικών Πληροφορικής, ΑΤΕΙ Λαμίας
funny12apo@hotmail.com

Εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
vpolydoros@sch.gr

Εκπαιδευτικός Πληροφορικής
timtheof@gmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Τα τελευταία χρόνια έχει γίνει φανερή για την εκπαιδευτική κοινότητα η εμπλοκή του σύγχρονου ψηφιακού κόσμου με το περιβάλλον της τάξης καθώς έχει αναδυθεί μια νέα αργκό. Οι μαθητές, όντας ψηφιακά αυτόχθονες γεννημένοι στην Κοινωνία της Πληροφορίας, συζητούν μεταξύ τους με μια δική τους γλώσσα επικοινωνίας, δημιουργούν νέες λέξεις, που πολλές φορές αφήνουν τους δασκάλους, οι οποίοι στην πλειοψηφία αποτελούν μέρος των ψηφιακών μεταναστών, με ερωτήματα. Βέβαια, δεν είναι λέξεις αλλά ακρωνύμια. Είναι παγκόσμιες λέξεις που χρησιμοποιούνται στο διαδίκτυο για επικοινωνία π.χ. κατά τη διάρκεια διαδικτυακών παιχνιδιών ή ανταλλαγή άμεσων μηνυμάτων. Οι λέξεις αυτές εξυπηρετούν τους μαθητές στο πλαίσιο της ταχύτητας και των κωδίκων επικοινωνίας.

Η παρούσα έρευνα εστιάζει στην αποκρυπτογράφηση αυτών των λέξεων και φράσεων και για ποιο λόγο οι μαθητές τις χρησιμοποιούν. Αρχικά, το ερώτημα θα διερευνηθεί με την παρατήρηση βασικών πλατφορμών επικοινωνίας όπως ηλεκτρονικά παιχνίδια και χώροι κοινωνικής δικτύωσης. Κατόπιν, θα χορηγηθεί ερωτηματολόγιο στους μαθητές, θα εντοπιστούν λέξεις (ακρωνύμια) και θα επιλεγούν οι πιο συνηθισμένες. Αυτές οι λέξεις θα ομαδοποιηθούν ανάλογα με το περιβάλλον που χρησιμοποιούνται (παιχνίδια, επικοινωνία κ.ά.). Έπειτα, θα δημιουργηθεί ένας ανοιχτός εκπαιδευτικός πόρος με το διαδικτυακό εργαλείο Pixton το οποίο θα εμπλουτιστεί κειμενικά με τις λέξεις φράσεις που έχουν βρεθεί στο σύνολο της έρευνας και ιδιαίτερα από τις απαντήσεις του ερωτηματολογίου. Τέλος, θα προταθούν τρόποι και μεθοδολογία για την ερμηνεία αυτών των φράσεων και με ποιους τρόπους μπορούν να αξιοποιηθούν κατά την εκπαιδευτική διαδικασία.

7.

12ο Συνέδριο «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία»
Αθήνα, 7–9 Νοεμβρίου 2019

Λάθη ορολογίας κατά την παιδαγωγική μετάφραση από τη ρωσική προς τη νεοελληνική γλώσσα

Kamilla T. Yusupova
Υποψήφια Διδάκτορας, *Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης*
Διδάσκουσα της ρωσικής γλώσσας ως ξένης, ΕΚΠΑ
yusupovamilla@hotmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Αυτό το άρθρο εστιάζει στον ρόλο των κειμενικών ειδών [3] και των κειμενικών τύπων [3, 7] σχετικά με μεταφραστικά λάθη (ιδίως ορολογίας)" στο πλαίσιο της λεγόμενης παιδαγωγικής μετάφρασης [2], δηλαδή της μετάφρασης που χρησιμοποιείται για την εξάσκηση μαθητών/φοιτητών στο πλαίσιο της διδασκαλίας ξένων γλωσσών [8, 4, 6, 1, 2]. Ως υπόδειγμα της συγκεκριμένης έρευνας έχει επιλεγεί το μεταφραστικό ζεύγος Ρωσική > Νεοελληνική, στο πλαίσιο της διδασκαλίας της ρωσικής γλώσσας ως ξένης [5] σε φοιτητές που έχουν ως μητρική τους γλώσσα τη Νεοελληνική. Για τους σκοπούς της παρούσας συμβολής πραγματοποιήθηκε έρευνα σε δείγμα φοιτητών του τμήματος «Ρωσικής Γλώσσας και Φιλολογίας και Σλαβικών Σπουδών» της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, οι οποίοι, με βάση το πρόγραμμα σπουδών, διδάσκονται τη ρωσική γλώσσα ως ξένη και κλήθηκαν, για τους σκοπούς της διδασκαλίας, να μεταφράσουν: α) ένα πληροφορητικό δημοσιογραφικό κείμενο που αφορά τον τρόπο εορτασμού του Πάσχα στη Ρωσία, και β) ένα προτρεπτικό/επιχειρηματολογικό πολιτικό κείμενο (ομιλία) του Dmitry Medvedev. Από όλα τα μεταφραστικά λάθη που καταγράφηκαν στο πλαίσιο της ευρύτερης έρευνας, μέρος της οποίας αποτελεί και η παρούσα συμβολή, ιδιαίτερη έμφαση δίνεται εδώ σε όσα μεταφραστικά λάθη εκδηλώνονται ως εσφαλμένη χρήση ορολογίας κατά τη μετάβαση από το ρωσικό κείμενο-πηγή προς το νεοελληνικό κείμενο-στόχο. Η συζήτηση αρχίζει με ένα γενικότερο θεωρητικό υπόβαθρο σχετικά την παιδαγωγική μετάφραση, τα κειμενικά είδη και τους κειμενικούς τύπους, προχωρεί στην ανάλυση του υλικού και συνοδεύεται από την παρουσίαση πολυάριθμων σχετικών παραδειγμάτων.

Λέξεις-κλειδιά: *διδακτική γλωσσών, νεοελληνική γλώσσα, ξένη γλώσσα, ορολογία, παιδαγωγική μετάφραση, ρωσική γλώσσα*

Βιβλιογραφία (περίληψης):

[1] Bazani, A. 2016. Translation in the Foreign Language Teaching of the Twenty-First Century: A Game of 'Hide-and-Seek'? *CTIS Occasional Papers* 7, 43–59.
[2] Δογορίτη, Ε. 2017. Από την παιδαγωγική μετάφραση στη διαμεσολάβηση στο πλαίσιο της διδασκαλίας των ειδικών γλωσσών: μια (α)συνήθης πρακτική; Στο: Κ. Βαλεοντής (επιμ.), *Ελληνική γλώσσα και ορολογία: Ανακοινώσεις 11ου Συνεδρίου*. Αθήνα: Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας/Τεχνικό και Εμπορικό Επιμελητήριο, 323–334.
[3] Isenberg, H. 1971. *Überlegungen zur Texttheorie*. In: J. Ihwe (επιμ.), *Literaturwissenschaft und Linguistik: Ergebnisse und Prospektiven*. Frankfurt am Main: Athenaum, 150–173.
[4] Kokkinidou, A. & K. Spanou. 2013. The Didactic Use of Translation in Foreign Language Teaching: A Practical Example. Στο: D. Tsagari & G. Floros (επιμ.), *Translation Language Teaching and Assessment*. Cambridge: Cambridge Scholars Publishing, 173–192.
[5] Осинцева-Раевская, Е.А. 2014. Роль и место родного языка при изучении русского языка как иностранного. *Вестник Балтийского федерального университета им. И. Канта* 5 (σειρά: Филология, Педагогика, Психология), 96–102.
[6] Pym, A., K. Malmkjaer, & M. Gutiérrez-Colón Plana. 2013. *Translation and language learning: The role of translation in the teaching of languages in the European Union.* Luxembourg: Publications Office of the European Union (σειρά: Studies on translation and multilingualism 1).
[7] Reiß, K. 1976. Texttypen, Übersetzungstypen und die Beurteilung von Übersetzungen. *Lebende Sprachen* 22(3), 97–100.
[8] Zojer, H. 2009. The Methological Potential of Translation in Second Language Acquisition: Re-evaluating Translation as a Teaching Tool. Στο: A. Witte, T. Harden, & A. Ramos de Oliveira Harden (επιμ.), *Translation in Second Language Learning and Teaching*. New York: Peter Lang, 31–51.

8.

12th Conference "Hellenic Language and Terminology"
Athens, Greece, 7–9 November, 2019

Modern Greek Language Learning Challenges in the US: Instruction Tools via Terminological STEPS[1]

Theodore Katerinakis, Maria Chnaraki

Theodore Katerinakis, PhD
Adjunct Faculty, Drexel On-line Learning Council
tkaterinakis@gmail.com

Maria Chnaraki, PhD
Adjunct Professor, Drexel University (Philadelphia-USA) Professor
Scientific Consultant, Office of the Governor, Region of Crete,
Official Representative, World Council of Cretans
mariahnaraki@gmail.com

ABSTRACT

Drexel's Greek Studies embraced Hellenism from antiquity to today, in an interdisciplinary manner, concentrating on Mediterranean issues, in order to face challenges of language instruction in the USA. Students from various majors, look for an answer to the question "why Greek/Greece in the 21st century". Greek Studies electives cover disciplines like language, communication, international area studies, entrepreneurship and business, history and politics, music and anthropology. Classes negotiated the Greek "healthy" lifestyle, values and idea(l)s, creative forms of socialization, eating manners, folk practices and performances, business ventures and nissology. Didactics emphasize how all the aforementioned advocate for community, sense of "belonging", feelings of connection and security, as well as resilience in an era of crises.

The proposed paper will explain how master pieces of Greek terminology, with Greek words in English and rich media, serve designated curriculum building and communicative purposes for students in various majors. Examples include Zolotas, Soukakos, Tsolakis, Tatsos, Tasios, ELETO neologisms with real-problem solving cases in language, "A Family Affair" story-telling movie lesson plan, Christakis influential book "Connected" etc. This functional approach to language was attracting students to language courses in Drexel Philadelphia campus and Drexel Abroad, as they could find material relevant with their majors, beyond linguistic literacy and advancement. Five case studies are being presented from specific course offerings in the US University system:

- "A Family Affair movie" lesson plan (music, culture, diaspora, society)
- DIOLKOS Project to connect Greek with engineering terminology
- Social Network theory and terminology (sociology, public health, community studies)
- Athletic trafficking contracts in Greek Basketball league (commodity management, sports economics)
- OMEODEK Aviation terminology (modern Greek neologisms in critical environments)

The current proposal is aimed to showcase development of materials and facets of authenticity, as well as project-based learning using language as a professional qualification/asset. In language instruction, "authentic language" facilitates the "*simultaneous, seamless acquisition"* of second language/culture with real-world context for learning and distributed practice, with immersion dimensions.

[1] STEPS stands for: Science, Technology, Economy, Politics and Society

9.

12ο Συνέδριο «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία»
Αθήνα, 7–9 Νοεμβρίου 2019

Το σχέδιο ορολογίας ως εκπαιδευτικό εργαλείο σε ένα πρόγραμμα σπουδών επαγγελματικής μετάφρασης

Ελπίδα Λουπάκη
Επίκουρη καθηγήτρια
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας
Τομέας Μετάφρασης
eloupaki@frl.auth.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι διαρκώς μεταβαλλόμενες συνθήκες της πολύγλωσσης επαγγελματικής επικοινωνίας, το σύγχρονο ψηφιακό περιβάλλον καθώς και ο τεράστιος όγκος πληροφοριών τον οποίο καλούνται να διαχειριστούν καθημερινά οι εργαζόμενοι στα γλωσσικά επαγγέλματα καθιστούν τον ρόλο της διαχείρισης ορολογίας ολοένα και πιο σημαντικό. Σε ακαδημαϊκό επίπεδο, η Διαχείριση Ορολογίας άλλοτε θεωρείται συνισταμένη της Ειδικής Μετάφρασης και ενσωματώνεται στο συγκεκριμένο μάθημα και άλλοτε αποτελεί αυτόνομο διδακτικό αντικείμενο.

Η παρούσα ανακοίνωση επιχειρεί να ρίξει φως στη χρήση των σχεδίων ορολογίας και στην εκπαιδευτική αξιοποίηση τους σε ένα πρόγραμμα σπουδών επαγγελματικής μετάφρασης. Ως σχέδιο ορολογίας εννοείται εδώ μία ad hoc ορολογική εργασία που περιλαμβάνει την καταγραφή και αποδελτίωση των ορολογικών πόρων ενός συγκεκριμένου γνωστικού πεδίου ή υποπεδίου. Στόχος ενός σχεδίου ορολογίας είναι να εξοικειώσει τους φοιτητές με την ορολογική έρευνα και τη διαχείριση ορολογίας, υπό το πρίσμα της επαγγελματικής μετάφρασης.

Πιο αναλυτικά, μετά από μια σύντομη ανασκόπηση των διαφορετικών διδακτικών προσεγγίσεων της διαχείρισης ορολογίας και την παράθεση ενός ενδεικτικού curriculum, πρόκειται να παρουσιαστούν οι βασικές θεωρητικές αρχές που διέπουν ένα σχέδιο ορολογίας, τα ζητήματα σχεδιασμού και συντονισμού που χρειάζεται να ληφθούν υπόψιν από τον διδάσκοντα καθώς και τα εκπαιδευτικά οφέλη για τους φοιτητές και μελλοντικούς μεταφραστές.

Η παρουσίαση διαθέτει εφαρμοσμένο προσανατολισμό και βασίζεται σε αυθεντικά παραδείγματα που συγκεντρώθηκαν κατά τη πενταετή και πλέον επιστημονική και διδακτική ενασχόληση της γράφουσας με το θέμα.

10.

12th Conference "Hellenic Language and Terminology"
Athens, Greece, 7–9 November, 2019

Cyberology
Explaining the use of the prefix cyber-

Elizabeth Hatziolou, Stamatia Sofiou
Associate Professors
Hellenic Army Military Academy
savoula@otenet.gr, dr.sofioustamatia@gmail.com

ABSTRACT

The prefix *cyber-* is one of the most used prefixes in our information age. Scientists use it in their works; politicians employ it in official documents concerning problems to be solved, like economics, national security, terrorism and war; students are taught about it in technology classes, i.e. web blogs and websites; and the general public exploit it in order to benefit from it by exchanging information through speaking or writing. Such is the popularity of the prefix that it is being used by most people in the world most of the time. The reason is not difficult to comprehend.

Cyber- is a prefix easy to remember and spell. Attached to the beginning of an old word it creates a new one with a different meaning, aiding people in communicating in different contexts. The result of the extensive use of the prefix was the coining of the term *cyberology*, meaning the study of the Net and its applications, like *cybernetics* and *cyborgs*, *cyberspace* and *cyber war* that enable the computer network to respond to threats to digital computers, either domestically or internationally.

The study explains how the new *cyber-* vocabulary has developed through the decades (from the Sixties to the Two Thousands) and how the different types of *cyber-* words, i.e. *cyber cubicle, cyber repression, cyber deterrence, cyber toll*, *cyberocracy, Cyberia, cyberformance* or *cyber warfare*, to mention but a few, are being used in order to make our life and work easier. (241 words)

KEYWORDS: Computer science, cyber culture, cybernetics, cyber security, cyborg, cyber risk and cyber war.

11.

12ο Συνέδριο «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία»
Αθήνα, 7–9 Νοεμβρίου 2019

Στρατιωτική ιεραρχία και ορολογία

Αιμιλία Ροφούζου
Επίκουρη Καθηγήτρια Σχολής Ναυτικών Δοκίμων
erofouzou@snd.edu.gr, emiliarofousou@daad-alumni.de

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο στρατός είναι μια κλειστή κοινωνία με ιδιαίτερες συνήθειες, ιδιαίτερους κανόνες και ξεχωριστά χαρακτηριστικά γνωρίσματα και όπως και κάθε άλλη κλειστή κοινωνία έχει τη δική της ορολογία. Η στρατιωτική ορολογία υποδιαιρείται σε επίσημη και ανεπίσημη και αφενός συνεισφέρει στη σωστή επικοινωνία μεταξύ των μελών των Ενόπλων Δυνάμεων σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, αφετέρου βοηθά όσους δεν ανήκουν στο στρατό να «διεισδύσουν» στον στρατιωτικό τρόπο ζωής, αφού γλώσσα και κοινωνία είναι άρρηκτα συνδεδεμένες.

Ένα χαρακτηριστικό γνώρισμα της στρατιωτικής κοινωνίας είναι η αυστηρή ιεραρχία. Υπάρχουν Αξιωματικοί και Υπαξιωματικοί, ανώτερα και κατώτερα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων, και αυτή η διαφοροποίηση οδηγεί σε μια ιεραρχία σύμφωνα με την οποία μερικοί λίγοι βρίσκονται ψηλά και οι περισσότεροι πρέπει να υπακούουν. Έτσι, στην επίσημη στρατιωτική ορολογία υπάρχουν έννοιες και εκφράσεις που καταδεικνύουν αυτή την ιεραρχία, όπως επί παραδείγματι οι βαθμοί. Το ίδιο ισχύει και για την ανεπίσημη στρατιωτική ορολογία, ακόμη και μεταξύ μελών του στρατού που έχουν τον ίδιο βαθμό. Αυτό συμβαίνει επειδή «ο παλιός είναι αλλιώς» όπως χαρακτηριστικά λέγεται. Αυτοί που υπηρετούν για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα θεωρούνται ανώτεροι, με αποτέλεσμα να προκύπτει μια μορφή ανεπίσημης ιεραρχίας, η οποία, ωστόσο, αποτυπώνεται και γλωσσικά. Χαρακτηριστικά παραδείγματα οι λέξεις «ψάρια» και «ποντίκια», οι οποίες απευθύνονται σε όσους έχουν πρόσφατα εισέλθει στην στρατιωτική κοινότητα.

Η παρούσα ανακοίνωση επιχειρεί να εξετάσει σε πιο βαθμό αντικατοπτρίζεται αυτή η ιεραρχία στο λεξιλόγιο των μελών των Ενόπλων Δυνάμεων και ποια χαρακτηριστικά της στρατιωτικής κοινωνίας προκύπτουν από την ανεπίσημη και επίσημη στρατιωτική ορολογία. Για το λόγο αυτό η προσοχή θα εστιαστεί στην αναλυτική παρουσίαση του στρατιωτικού ιδιώματος στη σύγχρονη εποχή, ενώ το ενδιαφέρον κεντρίζει τόσο η ελληνική όσο και οι άλλες ευρωπαϊκές γλώσσες, όπως η αγγλική, η γαλλική και η γερμανική.

12. **12^{ο} Συνέδριο «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία»**
Αθήνα, 7–9 Νοεμβρίου 2019

Το τυροκομικόν: ένα λεξικό για τα Κυπριακά γαλακτοκομικά προϊόντα

Μαριάννα Κατσογιάννου, Χρίστος Κυπριανού, Μαργαρίτα Πούλη

Αναπλ. Καθηγήτρια Παν. Κύπρου	Φοιτητής	Υποψήφια Διδάκτωρ
marianna@ucy.ac.cy	ckypri09@ucy.ac.cy	mpouli01@ucy.ac.cy

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το *Τυροκομικόν* είναι ένα ειδικό λεξικό το οποίο εξειδικεύεται στη γαλακτοκομία, ακριβέστερα στον κλάδο της κυπριακής τυροκομίας στην Κύπρο προσπαθώντας να συμπεριλάβει όλους του τεχνικούς και επιστημονικούς όρους που χρησιμοποιούνται στην κυπριακή διάλεκτο σε σχέση με τη δραστηριότητα αυτή, είτε αυτοί είναι ίδιοι με την κοινή νέα ελληνική, είτε όχι.

Η δημιουργία του *Τυροκομικόν* ξεκίνησε στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, στο πλαίσιο του μαθήματος «ΓΕΠ 236: Λεξικογραφία» και σε συνεργασία με τους υπεύθυνους του εικονικού μουσείου κυπριακών τροφίμων και διατροφής (Cyprus food museum) που έχει απώτερο στόχο την διάσωση και προβολή της κυπριακής γαστρονομίας. Έτσι, ένας από τους σκοπούς της μελέτης των γαλακτοκομικών προϊόντων που παράγονται στην Κύπρο και της δημιουργίας του λεξικού του λεξικού, αρχικά ήταν απαραίτητο να συγκεντρωθεί όλο το λεξιλόγιο και στη συνέχεια να ταξινομηθεί θεματολογικά. Έτσι δημιουργήθηκε ένας κατάλογος στον οποίο έχουν καταγραφεί όλα τα γαλακτοκομικά προϊόντα που παράγονται στην Κύπρο, όπως είναι το χαλούμι, ο τραχανάς, η αναρή, κ.ο.κ.

Κατά τη διάρκεια της μελέτης προέκυψαν προβλήματα όπως, οι αντικρουόμενες πληροφορίες που εντοπίζαμε όχι μόνο σε διαφορετικές πηγές, αλλά κάποτε και μέσα στην ίδια πηγή και δυσκόλευαν την περιγραφή των όρων σε μορφή λημμάτων του λεξικού.

Για τη σύνταξη του λεξικού χρησιμοποιήθηκαν δύο είδη δελτίων, το πλήρες και το παραπεμπτικό. Το πλήρες δελτίο περιλαμβάνει όλες τις πληροφορίες που αναφέρονται στο λήμμα, ενώ το παραπεμπτικό χρησιμοποιείται για τα αλλόμορφα των λημμάτων – και σε ορισμένες περιπτώσεις και για τα συνώνυμά τους. Τα δελτία που συμπληρώθηκαν από τους συντάκτες του λεξικού ταξινομήθηκαν θεματικά και συνοδεύονται από αλφαβητικό ευρετήριο για την διευκόλυνση του αναγνώστη, ενώ αυτή τη στιγμή εκκρεμεί ο έλεγχος και αξιολόγησή τους από ειδικούς του αντικειμένου.

Αφού γίνει η τελική επιμέλεια, το λεξικό θα παραχωρηθεί στο Cyprus food museum, ώστε να αναρτηθεί ηλεκτρονικά και ενδεχομένως να εκδοθεί έντυπα.

13.

12ο Συνέδριο «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία»
Αθήνα, 7–9 Νοεμβρίου 2019

Η έννοια της «κυριαρχίας του κοινοβουλίου» υπό το πρίσμα της διαδικασίας του Brexit

Μιχάλης Πολίτης
Αναπληρωτής Καθηγητής, ΤΞΓΜΔ, Ιόνιο Πανεπιστήμιο
politis@ionio.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στο πλαίσιο αυτής της ανακοίνωσης προτιθέμεθα να ασχοληθούμε με την έννοια της «κυριαρχίας του κοινοβουλίου» (sovereignty of parliament), ως απότοκο της συνταγματικής εμπειρίας του Ηνωμένου Βασιλείου, διερευνώντας παράλληλα κατά πόσο υπάρχει ισοδύναμη έννοια στην ελληνική και τη γαλλική έννομη τάξη.

Στο πρώτο μέρος της ανακοίνωσης, μέσω μιας διαχρονικής σημασιολογικής και πραγματολογικής ανάλυσης θα αναδείξουμε πώς διαμορφώθηκε η έννοια της «κυριαρχίας του κοινοβουλίου» στο πλαίσιο του βρετανικού κοινοβουλευτισμού και σε ποιο βαθμό η έννοια αυτή υιοθετήθηκε από την ελληνική και γαλλική συνταγματική τάξη. Από τη μελέτη των δύο τελευταίων προκύπτει ότι ο όρος «κυριαρχία του κοινοβουλίου» (« souveraineté parlementaire ») δεν υφίσταται, αλλά η έννοια γίνεται εύκολα κατανοητή, καθώς έννοιες και πρακτικές που περιλαμβάνονται στην έννοια της «κυριαρχίας του κοινοβουλίου» συναντώνται σε μεγαλύτερο βαθμό στην ελληνική και σε μικρότερο βαθμό γαλλική συνταγματική τάξη. Η Γαλλία, η οποία δοκίμασε ακραίες εκφάνσεις της έννοιας της «λαϊκής κυριαρχίας», κυρίως κατά την επαναστατική περίοδο, φαίνεται ότι έχει μειώσει αισθητά την κυριαρχία του Κοινοβουλίου της, προσφέροντας στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας αυξημένες αρμοδιότητες, και παράλληλα θεσπίζοντας το Συνταγματικό Συμβούλιο, το οποίο ελέγχει τη συνταγματικότητα των νόμων που εγκρίνει το Κοινοβούλιο.

Στο δεύτερο μέρος της ανακοίνωσής μας, έχοντας ως σημείο εκκίνησης το European Communities Act του 1972, με το οποίο το βρετανικό Κοινοβούλιο αποδέχθηκε την υπεροχή του κοινοτικού δικαίου έναντι του βρετανικού και την άμεση ή έμμεση ενσωμάτωση του στη βρετανική έννομη τάξη, χωρίς να ελέγχεται από αυτό, προτιθέμεθα να αναλύσουμε πώς η έννοια της «κυριαρχίας του κοινοβουλίου» απώλεσε τον σχετικά απόλυτο χαρακτήρα της μετά την ένταξη του Ηνωμένου Βασιλείου στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες και πώς οι αντιδράσεις των πιο συντηρητικών Βρετανών οδήγησαν στη διαμόρφωση του ρεύματος υπέρ του Brexit, προκειμένου να διασφαλιστεί η κυριαρχία του βρετανικού Κοινοβουλίου.

14.

12ο Συνέδριο «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία»
Αθήνα, 7–9 Νοεμβρίου 2019

Η συμβολή της ελληνικής γλώσσας στην ιατρική ορολογία και η κατάρτιση γλωσσαρίου με θέμα την εξωσωματική γονιμοποίηση και την υποβοηθούμενη αναπαραγωγή

Άννα Τζοτζαδίνη, Ιωάννα Τάσση

Πτυχιούχος Τμήματος Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας, Κάτοχος Μεταπτυχιακού Τίτλου «Επιστήμη της Μετάφρασης» του Ιονίου Πανεπιστημίου και «Επιστήμες της Γλώσσας και του Πολιτισμού» του ΑΠΘ tzotzannaki@gmail.com	Πτυχιούχος ΤΞΓΜΔ, Κάτοχος Μεταπτυχιακού Τίτλου «Επιστήμη της Μετάφρασης» του Ιονίου Πανεπιστημίου και «Διεθνείς και Ευρωπαϊκές Σπουδές» του Πανεπιστημίου Πειραιώς και Υπ. Διδάκτωρ του Πανεπιστημίου Πειραιώς στο Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών. ioannatassi7@gmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα ορογραφική μελέτη πραγματοποιήθηκε με στόχο να καταδείξει τη συμβολή της ελληνικής γλώσσας στην ιατρική ορολογία.

Το θεματικό πεδίο της υποβοηθούμενης αναπαραγωγής και πιο συγκεκριμένα της εξωσωματικής γονιμοποίησης επιλέχθηκε λόγω της μεγάλης άνθισης που γνωρίζει στην Ελλάδα. Το συγκεκριμένο επιστημονικό πεδίο έχει αναπτυχθεί σε μεγάλο βαθμό ενώ οι καταρτισμένοι επιστήμονες της χώρας έχουν αναδείξει τα ελληνικά κέντρα γονιμότητας σε πόλο έλξης ασθενών από όλον τον κόσμο. Ως ένας συνεχόμενος αναπτυσσόμενος κλάδος άρρηκτα συνδεδεμένος με την ιατρική εξέλιξη όλο και περισσότεροι όροι αναπτύσσονται καθώς αναδύονται νέες τεχνικές που πρέπει να ενσωματωθούν σε άλλες γλώσσες.

Ως εκ τούτου, η ανάγκη μελέτης της ορολογίας του συγκεκριμένου πεδίου είναι επιτακτική προκειμένου τόσο το ιατρικό όσο και το νοσηλευτικό και το διοικητικό προσωπικό των μονάδων υγείας να μπορέσουν να επικοινωνήσουν με ασθενείς από όλον τον κόσμο που επιλέγουν τα ελληνικά ιατρικά κέντρα για τεκνοποίηση. Πρόκειται για μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις, προκειμένου η παροχή των υπηρεσιών και η φιλοξενία να προσφέρονται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Παράλληλα, ιδιαίτερη σημασία παρουσιάζει σε ερευνητικό επίπεδο καθώς Έλληνες ιατροί πρωτοπορούν με καινοτόμες μεθόδους και μελέτες ως προς την υποβοηθούμενη αναπαραγωγή.

Όσον αφορά τον σχεδιασμό του γλωσσαρίου καταρτίστηκε ένα λημματολόγιο με τους όρους και τις αποδόσεις τους στα αγγλικά, τους ορισμούς τους, τις πηγές τεκμηρίωσης τους, τα παραδείγματα χρήσης τους, το θεματικό τους πεδίο και τον γραμματικό τους τύπο και φυσικά αποσπάσματα σωμάτων κειμένων τα οποία είναι σε θέση να παρουσιάζουν τη βασική ορολογία «εν χρήσει» στο περικείμενο της. Λημματοποιήθηκαν τόσο απλοί όροι (δηλαδή μονολεκτικοί), όσο και σύνθετοι όροι (πολυλεκτικοί) αλλά και συντμήσεις και αρκτικόλεξα ή ακρώνυμα.

15.

12ο Συνέδριο «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία»
Αθήνα, 7–9 Νοεμβρίου 2019

Ορολογία των επαγγελματικών θηλυκών: έμφυλοι και επίκοινοι τύποι

Νίκος Σαραντάκος
Μεταφραστής, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
sarant@pt.lu

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο όρος “θηλυκά επαγγελματικά ουσιαστικά” δηλώνει τη θηλυκή εκδοχή μιας ιδιότητας ή ενός τίτλου επαγγέλματος ή αξιώματος. Η ορμητική είσοδος των γυναικών στην αγορά εργασίας και στον δημόσιο βίο, τόσο παγκοσμίως όσο και στη χώρα μας, έφερε την ανάγκη να δημιουργηθούν θηλυκοί τύποι για θέσεις και αξιώματα όπως βουλευτής, υπουργός, δήμαρχος, δικαστής, πρόεδρος, νομάρχης, περιφερειάρχης κτλ., τα οποία ως τώρα ήταν αποκλειστικό προνόμιο των ανδρών, αλλά και για επαγγέλματα ή ασχολίες όπου η γυναικεία παρουσία ήταν ανύπαρκτη, όπως π.χ. οι διαιτητές αθλημάτων.

Η ανακοίνωση επιχειρεί να αποτυπώσει την αμήχανη αντιμετώπιση της ανάγκης αυτής διεθνώς αλλά κυρίως στην ελληνική γλώσσα, με ιδιαίτερη έμφαση στην περίοδο μετά το 2005, δεδομένου ότι για την προηγούμενη περίοδο υπάρχει η σημαντική ανακοίνωση “Τα θηλυκά επαγγελματικά ουσιαστικά: Γλωσσική χρήση και τυποποίηση” (Άννα Ιορδανίδου - Ελένη Μαντζάρη) στο 5ο συνέδριο της ΕΛΕΤΟ. Ειδική αναφορά γίνεται στα κείμενα που μεταφράζονται από υπηρεσίες της ΕΕ.

Καταγράφεται η αργή πορεία της θηλυκοποίησης των επαγγελματικών ουσιαστικών αλλά και αντίστροφα η εμφάνιση νέων επίκοινων τύπων, όπως και οι αντιδράσεις μερίδας των ομιλητών στους έμφυλους νεολογισμούς. Τέλος, προτείνεται η συγκρότηση ενός Οδηγού θηλυκών επαγγελματικών ουσιαστικών, κατά τα γαλλικά πρότυπα.

16.

12ο Συνέδριο «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία»
Αθήνα, 7–9 Νοεμβρίου 2019

Θησαυρός γαστρονομίας της Μακεδονίας και της Θράκης

Στέλλα Μαρκαντωνάτου, Άννα Βακαλοπούλου, Παναγιώτης Μίνος, Κατερίνα Τοράκη, Γιώργος Παυλίδης

Στέλλα Μαρκαντωνάτου, Γλωσσολόγος, ΙΕΛ/Ε.Κ. Αθηνά, marks@ilsp.athena-innovation.gr
Άννα Βακαλοπούλου, Λεξικογράφος, ΙΕΛ/Ε.Κ. Αθηνά, avacalop@ilsp.athena-innovation.gr
Παναγιώτης Μίνος, Μηχανικός Υπολογιστών, ΙΕΛ/Ε.Κ. Αθηνά, pminos@gmail.com
Κατερίνα Τοράκη, Ορολόγος, ΙΕΛ/Ε.Κ. Αθηνά, toraki@tee.gr
Γιώργος Παυλίδης, Ηλεκτρολόγος Μηχανικός, ΙΕΛ/Ε.Κ. Αθηνά, gpavlid@gmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στο πλαίσιο του έργου *GRE-Taste: η γεύση της Ελλάδας* αναπτύσσουμε τρίγλωσσο θησαυρό όρων για τις τροφές που σερβίρονται στα καταστήματα εστίασης της Μακεδονίας και της Θράκης. Σχεδιάσαμε και υλοποιήσαμε ένα δικτυακό ορογραφικό περιβάλλον για την ανάπτυξη του θησαυρού και τη συγκέντρωση ενός σώματος κειμένων αποδελτιώνοντας καταλόγους των εστιατορίων και ζαχαροπλαστείων της περιοχής που μελετάμε.

Στο σώμα κειμένων συμπεριλαμβάνουμε τις πληροφορίες που είναι σχετικές με την τροφή. Για κάθε πιάτο καταγράφουμε την κατηγορία (π.χ. μαγειρευτά) αν ορίζεται, το όνομα του πιάτου και την περιγραφή του, αν δίνεται, σε χωριστά πεδία. Για κάθε κατάλογο καταχωρίζεται το όνομα και η γεωγραφική θέση του εστιατορίου. Στον θησαυρό καταχωρίζονται έννοιες που αντιστοιχούν στις τροφές (πιάτα), στους τρόπους παρασκευής, στους τόπους προέλευσης και στα συστατικά τους.

Για κάθε έννοια καταχωρίζεται ως προτιμώμενος ο συχνότερος και/ή γνωστότερος όρος (όνομα πιάτου ή τροφίμου). Επίσης, καταχωρίζονται οι εναλλακτικοί και ιδιωματικοί όροι, οι σχέσεις με άλλες έννοιες της ίδιας ή άλλης κατηγορίας (π.χ. πιάτα και συστατικά, σχέσεις υπερωνυμίας και υπωνυμίας), ο τόπος προέλευσης ενός πιάτου (εάν είναι γνωστός), τα συστατικά του και ο τρόπος παρασκευής του καθώς και άλλες χρήσιμες πληροφορίες σε μορφή σημειώσεων. Για κάθε ελληνικό όρο, καταχωρίζονται οι ισοδύναμοι όροι στην αγγλική και τη ρωσική. Για τις σχέσεις μεταξύ των εννοιών αναφερόμαστε στο υπόδειγμα του διεθνούς πολύγλωσσου θησαυρού περιγραφής τροφίμων Langual (http://www.langual.org/).

Στην ανακοίνωσή μας θα συζητήσουμε πώς επιλέγουμε τα ονόματα των τροφών και ορίζουμε τα προτιμώμενα εξ αυτών, πώς καταχωρίζουμε τα συστατικά τους και τέλος, πώς αποφασίζουμε σε ποια κατηγορία ανήκουν βάσει των καταλόγων των εστιατορίων, οι οποίοι διαφέρουν μεταξύ τους ως προς την ομαδοποίηση των πιάτων. Ο θησαυρός θα υποστηρίξει μια οντολογία για την προβολή της γαστρονομίας της Μακεδονίας-Θράκης και μια εφαρμογή μετάφρασης των καταλόγων των καταστημάτων εστίασης της περιοχής.

17.

12ο Συνέδριο «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία»
Αθήνα, 7–9 Νοεμβρίου 2019

Διακριτικά γνωρίσματα της μακροδομής, της δομής πρόσβασης και της μικροδομής στη δίγλωσση και πολύγλωσση ειδική λεξικογραφία γύρω από το ζεύγος της νέας ελληνικής και της γερμανικής στο πεδίο των ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών

Γιώργος Ανδρουλιδάκης
Διδάκτορας Πανεπιστημίου Αθηνών
Γλωσσολόγος, (Μετα)Λεξικογράφος, Επιμελητής Εκδόσεων, Μεταφραστής
giorgos@androulidakis.name

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η προτεινόμενη ανακοίνωση θα φωτίσει τη μακροδομή, τη δομή πρόσβασης και τη μικροδομή των ελληνογερμανικών και γερμανοελληνικών ειδικών έντυπων λεξικών, γλωσσαρίων και ηλεκτρονικών λεξικογραφικών εφαρμογών στο πεδίο των ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών από τις απαρχές μέχρι το πρόσφατο παρελθόν, συγκεκριμένα κατά την ιστορική περίοδο 1847–2014.

Ανεξάρτητα από τον υλικό φορέα των λεξικογραφικών έργων (έντυπα ή ηλεκτρονικά), τον τύπο (γλωσσικά ή εγκυκλοπαιδικά —με όλες τις πολυποίκιλες ενδιάμεσες διαβαθμίσεις τους) και τον αριθμό των περιλαμβανόμενων γλωσσών (δίγλωσσα ή πολύγλωσσα), το σώμα του υπό εξέταση πρωτογενούς υλικού, κατά μεγάλο μέρος βιβλιογραφικά αθησαύριστου μέχρι σήμερα, αριθμεί συνολικά 75 λεξικογραφικά έργα.

Στο περιορισμένο πλαίσιο της ανακοίνωσης, εύλογα θα αντιπαρέλθουμε, μεταξύ άλλων, τα βιβλιογραφικά στοιχεία και τα κύρια χαρακτηριστικά των λεξικογραφικών έργων, τις πρωταρχικές λεξικογραφικές ιδιότητες και λειτουργίες καθώς και τα συστατικά της μεγαδομής.

Συμπυκνώνοντας και συνδυάζοντας ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα, θα εστιάσουμε στον πυρήνα των λεξικογραφικών δομικών παραμέτρων, δηλαδή στη μακροδομή, τη δομή πρόσβασης και τη μικροδομή, διατρέχοντας τα ακόλουθα ενδεικτικά κριτήρια μεταλεξικογραφικής ανάλυσης και τα αντίστοιχα διακριτικά γνωρίσματα των εξεταζόμενων λεξικογραφικών έργων: **(α)** μακροδομή › **(1)** έκταση του/των λημματολογίου/ων, **(2)** κατηγορίες λημμάτων, **(3)** λημματογράφηση και κατάταξη· **(β)** δομή πρόσβασης › **(1)** πρόσβαση μέσω αλφαβητικής ή/και θεματικής κατάταξης, **(2)** πρόσβαση με φόρμα αναζήτησης ή/και μέσω υπερκειμένου· **(γ)** μικροδομή › **(1)** διάκριση επιμέρους σημασιών, **(2)** γλωσσικές και εγκυκλοπαιδικές επισημάνσεις, **(3)** επεξηγήσεις και σχόλια, **(4)** σημασιολογικές, εννοιολογικές και εγκυκλοπαιδικές πληροφορίες (ερμηνεύματα ή ορισμοί), **(5)** μεταφραστικά ισοδύναμα και περιφραστικά υποκατάστατα, **(6)** παγιωμένα φραστικά σχήματα, παραδείγματα ή/και παραθέματα, **(7)** υπερώνυμα και υπώνυμα, ολώνυμα και μερώνυμα. Τέλος, θα συνοψίσουμε τα πορίσματα και θα ατενίσουμε τις σχετικές λεξικογραφικές και μεταλεξικογραφικές προοπτικές για το προσεχές και το απώτερο μέλλον.

18.

12ο Συνέδριο «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία»
Αθήνα, 7–9 Νοεμβρίου 2019

Ξένοι όροι στη νομική γλώσσα των ελληνικών τραπεζικών συμβάσεων

Κωνσταντίνα Βαδάση, Κατερίνα Θ. Φραντζή

Υποψήφια διδάκτωρ
Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών
Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών
Πανεπιστήμιο Αιγαίου

vadasicon@gmail.com

Καθηγήτρια
Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών
Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών
Πανεπιστήμιο Αιγαίου

frantzi@aegean.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η ένταξη της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση επέφερε πολλές αλλαγές στο επίπεδο της γλώσσας, ακόμη και στις πιο συντηρητικές ποικιλίες της. Ο νομικός λόγος είναι μία χαρακτηριστική περίπτωση τέτοιων αλλαγών, καθώς οι γλωσσικές δομές σε ευρωπαϊκά νομικά κείμενα περνούν συνεχώς σε όλες τις γλώσσες των ευρωπαϊκών κρατών-μελών με κυριότερο πεδίο το λεξιλογικό. Και ενώ όλοι σχεδόν οι οδηγοί υποστηρίζουν πως στη νομική γλώσσα δεν υπάρχουν και δεν πρέπει να υπάρχουν ξένοι όροι, στην παρούσα έρευνα, η οποία αφορά τις νομικές τραπεζικές συμβάσεις, παρατηρείται μεγάλος αριθμός ξενικών όρων αμετάφραστων στην ελληνική. Πιο συγκεκριμένα, η πλειοψηφία των προτάσεων-οδηγιών για τα ελληνικά νομικά κείμενα απαγορεύει ρητά και σχεδόν εξολοκλήρου τη χρήση δάνειων όρων ή λέξεων, εκτός από περιπτώσεις στις οποίες κρίνεται αναγκαίο και είναι αναπόφευκτο, επιτάσσοντας να χρησιμοποιείται ο αντίστοιχος ελληνικός, δεδομένου ότι έχει διαπλαστεί (Κ.Ε.Κ. 2006, 14).

Αντίστοιχες απόψεις με το Εγχειρίδιο Οδηγιών εκφράζουν και οι Βαλεοντής & Κριμπάς (2014, 47-48), τονίζοντας ότι η Νεοελληνική Νομική Γλώσσα χαρακτηρίζεται από την ιδιαιτερότητα της σχεδόν παντελούς απουσίας άμεσων δανείων, είτε όρων είτε λοιπών λέξεων (με εξαίρεση όσα άμεσα δάνεια είχαν διεισδύσει ήδη στην αρχαία ελληνική, π.χ. πόρτα < λατ. porta). Ωστόσο, η παρούσα έρευνα, που στηρίζεται στη μεθοδολογία χρήσης σωμάτων κειμένων, με ποσοτική και ποιοτική ανάλυση των δεδομένων, ανέδειξε το γεγονός ότι η γλώσσα στις ελληνικές τραπεζικές συμβάσεις, η οποία κατά βάση είναι νομική, όπως εμφανίζεται μέσα από το σώμα των ελληνικών τραπεζικών συμβάσεων BanCo (Βαδάση & Φραντζή, 2017), παρουσιάζει μία πληθώρα ξένων λέξεων. Πολλές φορές μάλιστα υπάρχει προτίμηση στον ξένο όρο, ακόμη και στην περίπτωση που ο όρος υπάρχει μεταφρασμένος στη νεοελληνική. Έτσι, σε μία νομική σύμβαση ο ξένος όρος μπορεί να εμφανίζεται με συνοδεία μετάφρασης στα ελληνικά (ή αντιστρόφως ο ελληνικός με τη συνοδεία του ξένου ως παρακείμενος για διευκρινιστικούς λόγους).

Το φαινόμενο της προτίμησης ξένων όρων έχει επισημανθεί στο παρελθόν για μεμονωμένα περιστατικά (βλ. Koutsivitis 1986), ωστόσο στο BanCo παρατηρείται σαφώς εντονότερο. Αυτό σημαίνει πως οι όροι αυτοί δεν προλαβαίνουν να τυποποιηθούν από θεσμικά όργανα, (όπως είναι η ΕΛΟΤ και η ΕΛΕΤΟ) με αποτέλεσμα η χρήση τους στην ελληνική να μην ακολουθείται από συνέπεια στη γραφή, μετεγγραφή ή την μετάφραση/απόδοσή τους. Επιπλέον, η χρήση ξένων όρων στις τραπεζικές συμβάσεις προξενεί προβληματισμούς, αλλά και προβλήματα, κυρίως σε θέματα μετάφρασης (αυτόματης ή μη) που χρήζουν ιδιαίτερης αντιμετώπισης.

19.

12ο Συνέδριο «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία»
Αθήνα, 7–9 Νοεμβρίου 2019

Γλωσσάριο όρων για το θεματικό πεδίο της Συντήρησης μιας ξενοδοχειακής μονάδας

Άννα Τζοτζαδίνη, Γεώργιος Πετράκης

Άννα Τζοτζαδίνη

Πτυχιούχος Τμήματος Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας,
Κάτοχος Μεταπτυχιακού Τίτλου «Επιστήμη της Μετάφρασης»
του Ιονίου Πανεπιστημίου και «Επιστήμες της Γλώσσας και του Πολιτισμού» του ΑΠΘ
tzotzannaki@gmail.com

Γεώργιος Πετράκης

Πτυχιούχος Τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών Τ.Ε. του ΤΕΙ Κρήτης.
gio66_crete@hotmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο τουρισμός αποτελεί έναν από τους κυριότερους τομείς ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, ενώ με την πάροδο του χρόνου αναπτύσσεται και προσελκύει το ενδιαφέρον ερευνητών και επιστημόνων διαφόρων κλάδων.

Το θεματικό πεδίο της Συντήρησης μιας ξενοδοχειακής μονάδας επιλέχθηκε αφενός λόγω των μεγάλων διαστάσεων που λαμβάνει και αφετέρου λόγω της σημασίας του για τη λειτουργία ενός ξενοδοχείου. Πρόκειται για ένα θεματικό πεδίο που καλύπτει ένα τεράστιο εύρος εργασιών και αναπτύσσεται όλο και περισσότερο στο πλαίσιο της αναβάθμισης των προσφερόμενων υπηρεσιών από την πλευρά των ξενοδοχειακών μονάδων. Ως εκ τούτου, η μελέτη της ορολογίας του συγκεκριμένου πεδίου καθίσταται αναγκαία προκειμένου τόσο το τεχνικό προσωπικό όσο και το προσωπικό εξυπηρέτησης πελατών να είναι σε θέση να επικοινωνήσουν με τους φιλοξενούμενους της εκάστοτε επιχείρησης και να επιλύσουν τα όποια προβλήματα προκύψουν.

Κρίθηκε, λοιπόν, ιδιαίτερα χρήσιμη η κατάρτιση ενός γλωσσαρίου απόδοσης και ερμηνείας των αγγλικών όρων που αφορούν το θεματικό πεδίο του Τμήματος Συντήρησης στην ελληνική γλώσσα. Η αποσαφήνιση της ορολογίας στο συγκεκριμένο θεματικό πεδίο παρουσιάζει, συνεπώς, ιδιαίτερη σημασία, προκειμένου η παροχή των υπηρεσιών και η φιλοξενία να προσφέρονται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Όσον αφορά τα πεδία του γλωσσαρίου, συμπεριελήφθησαν οι αγγλικοί όροι και οι αποδόσεις τους στην ελληνική γλώσσα, οι ερμηνείες τους αλλά και παραδείγματα χρήσης τους και τέλος, οι πηγές τεκμηρίωσής τους. Ομοίως, το γλωσσάρι χωρίζεται εσωτερικά στους τομείς που επιμέρους απαρτίζουν τη Συντήρηση μιας ξενοδοχειακής μονάδας (ηλεκτρολογικός τομές, υδραυλικός τομέας, ψυκτικός τομέας, κ.ο.κ). Τέλος, γίνεται αναφορά στα προβλήματα και τις δυσκολίες που ανέκυψαν στην απόδοση ορισμένων όρων.

20.

12th Conference "Hellenic Language and Terminology"
Athens, Greece, 7–9 November, 2019

Rev(i|er)sing the LSJ

Spiros Doikas
Translator
translatum@translatum.gr

ABSTRACT

Liddell-Scott-Jones (LSJ) is a standard lexicographical work of the Ancient Greek language available online in a number of different incarnations. Its directionality is from Ancient Greek to English. What if one wants to search from English to Ancient Greek? The Perseus Project, a seminal and authoritative electronic source, provides a functionality whereby a reverse search is possible, based on a simple term to translation(s) logic, devoid of any further processing.

The above approach is a far cry from being satisfactory and is subject to a number of pitfalls which this paper aims to explore and provide a framework for their remediation on a linguistic and computational level. Some of the types of issues identified:

1. Use of Greek as part of the translation (for example "παρανυμφεύω" rendered as "act as παράνυμφος")
2. Missing Greek-derived equivalents (no "cephalalgia" in "κεφαλαλγία" and no "pankration" in "παγκράτιον")
3. Missing term elements ("commander of a" for "τελάρχης")
4. Use of anaphora ("σκοτωματικός" as "causing dizziness | suffering from it")
5. Use of Latin instead of English, especially for taboo words ("crepitus ventris" for "ἔριθος")
6. Use of old English ("shew" instead of "show")
7. Use of dash inbetween words ("to-morrow")
8. Abbreviated forms of the headword in phrases resulting in inflectional ambiguity ("κλυτὰ δ. βένθεσι λίμνης")
9. Incomplete example phrases with mid-phrase ellipsis ("τὸ ὕδωρ… αὐ. μὲν οὔκ ἐστι")
10. Typos and linguistic errors ("ἐντονία" instead of "εὐτονία")

A script was created to extract the term/translation equivalents from the xml file. Phase I consisted of a) analysis of the output in Ancient Greek to English format b) identification and categorization of the issues and c) a plan for their remediation. Phase II was an analysis and further revision of the reversed material. Phase III was preparation and publication of the output in wiki format as an interactive supplemental resource to LSJ proper.

21.

12th Conference "Hellenic Language and Terminology"
Athens, Greece, 7–9 November, 2019

Performance evaluation of Greek Word Embeddings

Stamatis Outsios, Christos Karatsalos, Konstantinos Skianis, Michalis Vazirgiannis
Athens University of Economics and Business, Department of Informatics
soutsios@aueb.gr, ckarats@gmail.com, rob.cs.aueb@gmail.com, mvazirg@aueb.gr

ABSTRACT

Many unsupervised learning techniques have been proposed to obtain low dimensional representations of words from text. Word embeddings provide efficient and meaningful representations for words, thus they have become very common in many NLP tasks. In most cases word embeddings are obtained as a byproduct of training neural network based models. Language modeling is a typical NLP task, where the objective is to predict the probability of the distribution over the ”next” word. In these models, a word embedding is a vector that has a finite (lower than the size of the vocabulary) dimension, with the value of each dimension being a feature that weights the relation of the word with a “latent” aspect of the language. These features are jointly learned during unsupervised learning, with plain text data as input, which is not annotated.

Since word embeddings have been the most popular input for many NLP tasks, evaluating their quality is of critical importance. Most research efforts are focusing on English word embeddings. This paper addresses the problem of constructing and evaluating such models for the Greek language. We created a new *word analogy corpus* capitalizing on the original English Word2vec word analogy corpus and some specific linguistic aspects of the Greek language as well. Moreover, we created a *Greek version of WordSim353 corpora* for a basic evaluation of word similarities. We tested seven-word vector models and our evaluation showed that we are able to create meaningful representations. Last, we discovered that the inherent morphological complexity and polysemy of the Greek language can influence the quality of the resulting word embeddings.

22.

12^{ο} Συνέδριο «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία»
Αθήνα, 7–9 Νοεμβρίου 2019

Σχεδιασμός και κατάρτιση ελληνογερμανικού γλωσσάριου ακαδημαϊκών όρων: Η περίπτωση του Τ.Ξ.Γ.Μ.Δ.

Βικτώρια Βαλσαμή, Χρήστος Γιαννούτσος, Δημήτριος Μπουμπάρης, Ελένη Αδάμ

επί πτυχίω φοιτήτρια ΤΞΓΜΔ	επί πτυχίω φοιτητής ΤΞΓΜΔ	επί πτυχίω φοιτητής ΤΞΓΜΔ	επί πτυχίω φοιτήτρια ΤΞΓΜΔ
victoriavalsamis@yahoo.de	giachr1997@gmail.com	dimi.boump.tris@gmail.com	adameleni97@gmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της εργασίας είναι η παρουσίαση του τρόπου σχεδιασμού και δημιουργίας ελληνογερμανικού γλωσσαρίου ακαδημαϊκών όρων, βασισμένου στον γερμανικό μεταφρασεολογικό λειτουργισμό με αναφορές στη χρησιμότητα των μεταφραστικών εργαλείων ως προς τη διαχείριση της ορολογίας, καθώς και στην κατηγοριοποίηση των ζητημάτων ορολογίας.

Στο πλαίσιο της σύγχρονης παγκοσμιοποιημένης κοινωνίας, όπου ο άνθρωπος γίνεται μάρτυρας της ταχείας εξάπλωσης του διαδικτύου, έχει καταστεί πιο επιτακτική από ποτέ η ανάγκη για επικοινωνία μεταξύ διαφορετικών πολιτισμών. Οι ιστοσελίδες των ελληνικών Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (ΑΕΙ) στοχεύουν στην ενημέρωση των τωρινών και μελλοντικών Ελλήνων φοιτητών, καθώς και των φοιτητών από το εξωτερικό οι οποίοι επιθυμούν να σπουδάσουν σε ελληνικό πανεπιστήμιο, αξιοποιώντας προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ERASMUS). Βέβαια, η πλειονότητα των ιστοσελίδων αυτών είναι ήδη μεταφρασμένη προς τα Αγγλικά. Ωστόσο, τίθεται η ανάγκη για μετάφρασή τους σε περισσότερες γλώσσες, ειδικά σε τμήματα όπου το γνωστικό αντικείμενο άπτεται σε γλώσσες πέραν της αγγλικής.

Έτσι, στο πλαίσιο της πτυχιακής εργασίας στο Τμήμα Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας (ΤΞΓΜΔ) του Ιονίου Πανεπιστημίου, αναλάβαμε τη μετάφραση της ιστοσελίδας του ΤΞΓΜΔ προς τα Γερμανικά. Επιπρόσθετα, σχεδιάσαμε και καταρτίσαμε ελληνογερμανικό γλωσσάρι ακαδημαϊκών όρων. Κατηγοριοποιώντας τα ζητήματα ορολογίας, χρησιμοποιούμε παραδείγματα απόδοσης βασικών όρων που βρίσκει κανείς στις ιστοσελίδες των ΑΕΙ, θέτοντας σε αντιπαραβολή την απόδοση αυτών των όρων με τις ιστοσελίδες των Τμημάτων Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) και του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), οι οποίες είναι επίσης μεταφρασμένες στα Γερμανικά.

Με τη βοήθεια των παράλληλων κειμένων που χρησιμοποιήθηκαν ως πηγή για την ανάκτηση του ορολογικού υλικού, καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως υφίστανται διαφορές πραγματολογικού, πολιτισμικού και διαγλωσσικού χαρακτήρα μεταξύ της ελληνικής και γερμανικής ορολογίας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, γεγονός που δικαιολογεί και τη διαφορά στις αποδόσεις των όρων που παρουσιάζουμε σε αυτήν την εργασία.

23.

12ο Συνέδριο «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία»
Αθήνα, 7–9 Νοεμβρίου 2019

Η εξειδικευμένη μετάφραση στον υποτιτλισμό των ντοκιμαντέρ: μια ιδιότυπη επικοινωνιακή περίσταση

Θεόδωρος Βυζάς
Ακαδημαϊκός υπότροφος Πανεπιστημίου Ιωαννίνων,
Τμήμα Μετάφρασης και Διερμηνείας
vyzas@teiep.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το ντοκιμαντέρ είναι οπτικοακουστική παραγωγή και αποτελεί «δημιουργική θεώρηση της πραγματικότητας» κατά Grierson. Πρόκειται για έρευνα δημοσιογραφικού χαρακτήρα πάνω σε επιστημονικά και τεχνικά ζητήματα από διάφορα πεδία που παρουσιάζονται με εκλαϊκευμένο τρόπο καθώς αφορούν το ευρύ κοινό και ως εκ τούτου βασικός σκοπός είναι η ενημέρωση και δευτερευόντως η παρακίνηση σε δράση. Καθώς η εξειδίκευση είναι παρούσα σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό, το ντοκιμαντέρ αποτελεί παράδειγμα εξειδικευμένου λόγου με συγκεκριμένα κάθε φορά χαρακτηριστικά και επομένως περιλαμβάνει ορολογία. Στην Ελλάδα, στα ξενόγλωσσα ντοκιμαντέρ, η ανάγκη της μετάφρασης καλύπτεται συνήθως από τον υποτιτλισμό με τις όποιες ιδιαιτερότητες, οι οποίες επιβάλλουν περιορισμούς στον μεταφραστή-υποτιτλιστή όταν αυτός πρέπει να προβεί σε μεταφραστικές και ειδικότερα ορολογικές επιλογές.

Στο άρθρο αυτό, με υλικό δύο υποτιτλισμένα αγγλόφωνα ντοκιμαντέρ με ιατρική θεματική κατά βάση αλλά όχι αποκλειστικά ιατρική ορολογία, θα αποδελτιώσουμε τους αγγλικούς όρους και θα μελετήσουμε την απόδοσή τους στα ελληνικά. Μέσα από σύντομη βιβλιογραφική επισκόπηση, σε πρώτη φάση παρουσιάζουμε τα τεχνικά και γλωσσικά χαρακτηριστικά των ντοκιμαντέρ γενικών και των υποτίτλων και κατόπιν προσεγγίζουμε χαρακτηριστικά της ορολογίας και της μετάφρασής της. Έπειτα, με βάση συγκεκριμένο μοντέλο τυπολογίας λαθών για έλεγχο του τρόπου απόδοσης της αγγλικής ορολογίας στα ελληνικά, καταγράφουμε τις μεταφραστικές επιλογές στους υποτίτλους των υπό μελέτη ντοκιμαντέρ και ελέγχουμε την ορθότητά τους ανατρέχοντας σε εξειδικευμένα λεξικά και συναφή επιστημονικά κείμενα. Τα ευρήματα δείχνουν ότι παρατηρούνται κάποιες μεταφραστικές αστοχίες, κάποτε σημαντικές, ωστόσο παρά τους χωροχρονικούς περιορισμούς που επιβάλλουν οι υπότιτλοι, οι όροι στην πλειονότητά τους συνήθως αποδίδονται με επαρκή τρόπο. Στο τέλος παρατίθενται τα συμπεράσματα ως προς την ποιότητα της συγκεκριμένης μετάφρασης για να διαπιστωθεί αν εκπληρώνονται οι σκοποί της ενημέρωσης και της παρότρυνσης για δράση.

24.

12ο Συνέδριο «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία»
Αθήνα, 7–9 Νοεμβρίου 2019

Ιατρική ορολογία: Εξαγωγή και απόδοση όρων που σχετίζονται με τη νόσο της κοιλιοκάκης

Δήμητρα Αντωνίου
Μεταπτυχιακή φοιτήτρια ΔΠΜΣ Μετάφρασης,
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
dimitra.antoniou04@gmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Αφορμή για την παρούσα πρόταση στάθηκε η εκπόνηση της διπλωματικής μας εργασίας στο πλαίσιο του Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Μετάφρασης του ΑΠΘ. Κύριο θέμα αποτελεί η ορολογική έρευνα και τεκμηρίωση στο πεδίο της νόσου της κοιλιοκάκης, με ειδικότερη αναζήτηση όρων στα υποπεδία της κλινικής εικόνας και της διαφορικής διάγνωσης της νόσου. Καθ' όλη τη διάρκεια της έρευνας, είχαμε την ευκαιρία να έρθουμε σε μια πρώτη άμεση επαφή με την ιατρική ορολογία και τη διαδικασία απόδοσης όρων στα ελληνικά.

Η μεθοδολογία που ακολουθήσαμε περιλαμβάνει τη σύνθεση σώματος κειμένων στα ελληνικά και τα αγγλικά και στη συνέχεια εξαγωγή των όρων από τα δύο σώματα. Τα κείμενα που συλλέχθηκαν για την κατάρτιση του σώματος δεν είναι εκλαϊκευμένα κείμενα πάνω στη συγκεκριμένη θεματολογία, τα οποία απευθύνονται στο ευρύ κοινό, αλλά επιστημονικά άρθρα ή πανεπιστημιακές εργασίες προπτυχιακού, μεταπτυχιακού ή διδακτορικού επιπέδου καθώς σκοπός ήταν η καταγραφή της επιστημονικής ορολογίας του πεδίου και όχι η αναζήτηση όρων στη γενική γλώσσα.

Η προσέγγιση που υιοθετήθηκε για την καταγραφή και απόδοση των όρων είναι περιγραφική και στόχο έχει να καταγράψει το σύνολο των διαθέσιμων κατασημάνσεων για μία έννοια. Μέσα από αυτή τη διαδικασία παρουσιάζονται οι σημαντικότερες προκλήσεις ενός μεταφραστή κατά την απόδοση των ιατρικών όρων καθώς και καταγράφονται οι διαθέσιμοι ορολογικοί πόροι σε έντυπη και σε ηλεκτρονική μορφή για την ελληνική γλώσσα.

Η εργασία αυτή επιχειρεί να συμβάλει στην καταγραφή των ζητημάτων που ανακύπτουν κατά την προσπάθεια απόδοσης ιατρικής ορολογίας στα ελληνικά, με απώτερο στόχο τη συμμετοχή στην ορολογική έρευνα και την παραγωγή αξιόπιστων ορολογικών πόρων στον τομέα της ιατρικής.

25. **12^{ο} Συνέδριο «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία»**
Αθήνα, 7–9 Νοεμβρίου 2019

Όροι από τη διεθνή κουζίνα σε ελληνικούς καταλόγους εστιατορίων: Μετάφραση; Όχι, ευχαριστώ, δεν θα πάρω!

Ελένη Τζιάφα
Επίκ. Καθηγήτρια ΕΚΠΑ
Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας
eltziafa@frl.uoa.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η έρευνα αυτή μελετά τον τρόπο απόδοσης γαστρονομικών όρων από τη διεθνή κουζίνα σε σώμα κειμένων που απαρτίζεται από καταλόγους εστιατορίων στην ελληνική γλώσσα, οι οποίοι προέρχονται από τις ιστοσελίδες τους στο διαδίκτυο ή στο Facebook.

Διερευνώνται τα κειμενικά και γλωσσικά χαρακτηριστικά του σώματος των κειμένων στο οποίο βασίζεται η έρευνα, καθώς και οι τρόποι απόδοσης των όρων της διεθνούς κουζίνας για την επίτευξη του επικοινωνιακού στόχου του μεταφράσματος.

Η μελέτη αυτή έρχεται να συμπληρώσει τη μελέτη της απόδοσης των ελληνικών πολιτισμικών στοιχείων σε διάφορα είδη κειμένων, κυρίως γαστρονομικών όρων (Γραμμενίδης, 2009). Η μελέτη των όρων αυτών μπορεί να συμβάλει όχι μόνο στον εμπλουτισμό των υπαρχόντων γλωσσαρίων γαστρονομικών όρων, αλλά και στη βελτίωση και τη συνέπεια της μετάφρασής τους.

Η αρχική υπόθεσή μας είναι ότι συχνά οι όροι που προέρχονται από τη διεθνή κουζίνα δεν μεταφράζονται αλλά μεταγράφονται. Στόχος της έρευνας αυτής είναι ο εντοπισμός, η καταγραφή, η ταξινόμηση και η αξιολόγηση των όρων που περιέχονται στο εν λόγω σώμα κειμένων με τη βοήθεια ηλεκτρονικών εργαλείων. Επίσης, μελετώνται η μελέτη των τάσεων και ο εντοπισμός των γλωσσών προέλευσης των όρων. Τα εξαγόμενα αποτελέσματα θα μπορούσαν επίσης να αποτελέσουν χρήσιμο εργαλείο για επαγγελματίες μεταφραστές, αλλά και για τη διδασκαλία της μετάφρασης και της ορολογίας.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Άννα (1994). *Νεολογικός δανεισμός της νεοελληνικής. Άμεσα δάνεια από τη γαλλική και αγγλοαμερικανική ανάλυση*, Θεσσαλονίκη.

Γραμμενίδης, Σίμος Π. (2009). *Μεταφράζοντας τον Κόσμο του Άλλου. Θεωρητικοί προβληματισμοί, Λειτουργικές προοπτικές*, Εκδόσεις Δίαυλος: Αθήνα.

Grammenidis, Simos (2008). “Mediating culinary culture: The case of Greek restaurant menus”, *Across Languages and Cultures, 9*(2), 219-233.

Kelly, Nataly & Zetzsche, Jost (2017). Για να μην είμαστε χαμένοι στη μετάφραση, Μτφρ. Ελένη Τζιάφα, Εκδόσεις Πεδίο: Αθήνα.

Munday, Jeremy (2004). *Μεταφραστικές σπουδές. Θεωρίες και εφαρμογές*, Μτφρ. Άγγελος Φιλιππάτος, Εκδόσεις Μεταίχμιο: Αθήνα.

26. **12^{ο} Συνέδριο «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία»**
Αθήνα, 7–9 Νοεμβρίου 2019

Η αποτελεσματικότητα, η ελευθερία και οι ορολογικές παγίδες της μετάφρασης

Ασπασία Κουτσοκώστα
Μεταφράστρια ακαδημαϊκών συγγραμμάτων
Πολιτικός Μηχανικός ΑΠΘ, MSc ΑΠΘ, Υποψήφια διδάκτωρ ΔΠΘ
aspasia.koutsokosta@gmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η μετάφραση αποτελεί θεμέλιο της διαπολιτισμικής επικοινωνίας και φορέα γλωσσικής και πολιτισμικής εξέλιξης. Η μεταφορά πληροφοριών από μια γλώσσα σε άλλη εισάγει νέες έννοιες — και, κατ' επέκταση, νέους όρους— διαμορφώνοντας κοινές αντιλήψεις και κοινό υπόβαθρο μεταξύ των πολιτισμών. Υπό αυτό το πρίσμα, η παρούσα εργασία αναδεικνύει τη σπουδαιότητα και τη δυσκολία της εννοιοστρεφούς μετάφρασης και οροδοσίας, αποσαφηνίζει τον ρόλο και τα όρια του μεταφραστή και, τέλος, εξετάζει τις ορολογικές παγίδες της μετάφρασης.

Η αποτελεσματικότητα της μετάφρασης αναδεικνύεται ως καθοριστικός παράγοντας ισοδυναμίας του μεταφράσματος με το πρωτότυπο. Το μετάφρασμα πρέπει να επιτελεί την επικοινωνιακή λειτουργία του πρωτότυπου κειμένου και να αποδεσμεύεται από γλωσσικές αγκυλώσεις. Σε αυτήν την κατεύθυνση, ο μεταφραστής αναλαμβάνει τον κρίσιμο ρόλο του αγγελιοφόρου και, επιπλέον, καλείται αφενός να αποκωδικοποιήσει το μήνυμα που πρέπει να μεταφέρει και αφετέρου να το κωδικοποιήσει σε μια άλλη γλώσσα. Πόση ελευθερία, όμως, μπορεί να έχει ο μεταφραστής στη διαμόρφωση όρων —και εν γένει του κειμένου— και ποιο είδος ισοδυναμίας πρέπει να επιδιώκει μεταξύ του μεταφράσματος και του πρωτοτύπου; Πώς αντιμετωπίζονται ζητήματα υπομετάφρασης ή υπερμετάφρασης και ζητήματα ελλιπούς ή πλεονάζουσας διαθέσιμης ορολογίας; Δεδομένου ότι η μετάφραση διαμορφώνει νέα ορολογία, αλλά ταυτόχρονα διαμορφώνεται και τυποποιείται από την υπάρχουσα ορολογία, πώς εξελίσσεται η ορολογία μέσα από τη μετάφραση και ποια είναι η δυναμική και η αξιοπιστία αυτής της ορολογικής βάσης;

Η παρούσα εργασία πραγματεύεται τα παραπάνω ερωτήματα και αναδεικνύει βέλτιστες πρακτικές που βοηθούν τη μετάφραση να επιτελέσει τον κρίσιμο επικοινωνιακό ρόλο της μέσα από μια ισορροπημένη αλληλεπίδραση με την ορολογία και με σεβασμό στην ελληνική γλώσσα.

27.

12th Conference "Hellenic Language and Terminology"
Athens, Greece, 7–9 November, 2019

Anti-discrimination examination of textbooks: problems of terminology

Natalya Voyevutko, Yuliya Fedorova

Natalya Voyevutko
Associate Professor at the Departments of
Greek Philology and Translation, Pedagogy and Education
Mariupol State University
voyevutko0905@gmail.com

Yuliya Fedorova
Associate Professor at the Faculty of Foreign Languages, Philology Sciences
Mariupol State University
julfedorova84@gmail.com

ABSTRACT

The international community constantly monitors events related to ensuring equal rights and opportunities. Due to this, the issue of gender, covering all areas of the social structure of society, is in the first place. It is hierarchy, stratification and power embedded in gender relations.

The development of gender theory inevitably entailed relevant research in the field of education, which demonstrated that the content of textbooks and curricula is in fact not neutral, but gender-marked.

Understanding that the unconditional task of the modern school is to reflect the diversity of life in the educational content, led to the emergence of a first gender, and later - an anti-discriminatory examination of textbooks and curricula. In the process of researching scientific and methodological works on anti-discrimination examination of educational content published in Modern Greek, Russian, and Ukrainian languages, the question of the correspondence of the concepts and terms used by the educational systems of the states where the above languages are official.

Analysis of the terminology of anti-discrimination examination in Modern Greek, Russian and Ukrainian languages is carried out using methods such as content analysis of the legislative and scientific-methodological base, qualitative and quantitative analysis of the components of the examination and their content.

28. **12th Conference "Hellenic Language and Terminology"**
Athens, Greece, 7–9 November, 2019

Europe needs Terms less Theory

Jan Roukens
Board member of language and terminology organisations
jroukens@hotmail.com

ABSTRACT

The cold wave of 20th century neoliberalism

In the latter decades of the 20th century, the cold winds of neoliberalism threatened to level off the diverse societies of Europe and other continents.

This ideology of the free market favoured strong actors and agents to dominate even more. Not surprisingly, neoliberalism was promoted by the United States and some of their closest allies. The implementation and spread of this ideology became entangled with another phenomenon in the period referred to: the virtual disappearance of physical barriers to global communication and transport, due to technological advances. Language and other cultural differences, however, proved to be difficult to brainwash away.

The choice was and for many still is between wiping out differences or incorporating them in a comprehensive strategy. English or translation, that is the question (in Europe).

Europe confirmed language diversity as a key cultural policy

In 1996, Europe expressed its adherence to language diversity as a key element of its cultural policy. The European Commission proposed, the European Parliament unanimously endorsed, and the EU Council of Ministers decided to adopt

"a multiannual programme to promote the linguistic diversity of the Community in the information society".

This was a concretisation of a cultural policy fundamental for the European cooperation, already expressed in the Treaty of Rome (1957) and reconfirmed in 2000 with the adoption of the official motto of the EU: *Unity in Diversity*.

This concept is even more relevant today than it was in 1957 or 2000. If implemented wholeheartedly, it will take away much of the mistrust of European citizens that the EU does not take care of the richness of the identities and the cultural specificities of the European peoples.

Promoting European languages

Among the many expressions of culture, language is probably the most prominent. Languages are or could be well-defined and well-documented, whereas the use of languages increases their richness while maintaining their comprehensibility.

Three key objectives of any language policy were expressed in the EU programme mentioned above:

1. Languages must be used and cared for, everywhere, always;
2. Languages must be documented, made accessible for all;
3. Languages must be taught.

The second objective concerns us in this paper. A specific expression was coined by the European Commission in this respect, the Language Infrastructure (LI). The meaning of LI is:

- all the known elements of a language,
- systematically documented,
- stored in any kind of data bank,
- linked with such data banks for other languages,
- accessible for all the potential users of linguistic data.

Terms urgently needed, but the Euro LI is extremely incomplete

Focusing on the section of the LI concerning terminology, we observe that many people, mainly professionals, work hard defining and documenting terms and making the results of their work available. But the great majority of these professionals do not work according to a generally accepted schema, or according to established rules. As a consequence, much of the hard work will get lost soon or later, whereas huge gaps in the availability of European LI terms remain. As a matter of fact, nobody can tell how large a complete LI for terms might be, so it is impossible to say or even to estimate how far we are away from the ultimate goal.

In getting to grips with this problem of huge proportions, a number of initial organisational measures may be envisaged:

- Agree in a European conference with all actors concerned, that the main focus of terminology work is on the definition and documentation of terms: useful terminology;
- Work of secondary importance, such as solving metaissues, remains necessary but should be oriented to support filling the giant existing term gaps:
- National terminology coordination centres should be established to organise/coordinate the work nationally, and to link with their counterparts in other countries;
- Identify (all) the national and European professional organisations caring for terminology work in their sector, and establish platforms among them for coordination;
- Establish one European coordination and standardisation centre, supervising the national and sectoral platforms.

29.

12ο Συνέδριο «Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία»
Αθήνα, 7–9 Νοεμβρίου 2019

Ανασκόπηση των δραστηριοτήτων ορολογίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Ευρύκλεια (Κλειώ) Μπενέκου
Γ.Δ. Μετάφρασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής – τμήμα Ορολογίας
Evriklia.benekou@ec.europa.eu

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η ορολογία ανέκαθεν αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του έργου που προσφέρουν οι μεταφραστικές υπηρεσίες των ευρωπαϊκών οργάνων. Από την τηλεφωνική γραμμή ορολογικής υποστήριξης «S'il vous plaît» και τα δίγλωσσα ή πολύγλωσσα γλωσσάρια έως την σημερινή πολύγλωσση IATE 2, έχει μεσολαβήσει πολύς χρόνος και πολύς κόπος, ο σκοπός όμως παραμένει ο ίδιος: η παροχή στους μεταφραστές και εξωτερικούς συνεργάτες εύκολα προσβάσιμης και τεκμηριωμένης ορολογίας με σκοπό, αφενός, την ασφάλεια δικαίου και, αφετέρου, την ταχύτερη διεκπεραίωση των μεταφράσεων στις 24 επίσημες γλώσσες τις ΕΕ.

Κεντρικό ορολογικό εργαλείο αποτέλεσαν οι ορολογικές βάσεις των διαφόρων οργάνων, που συνενώθηκαν πριν μερικά χρόνια σε μία κεντρική, διοργανική ορολογική βάση δεδομένων, την IATE, ένα ορολογικό εργαλείο αναβαθμισμένο σε σχέση με τις αρχικές βάσεις δεδομένων, καθώς έχει δομηθεί σύμφωνα με εδραιωμένες ορολογικές αρχές.

Επεξηγούνται οι κανόνες δόμησης της IATE και δίνονται στατιστικά στοιχεία σχετικά με τον αριθμό δελτίων και την κατανομή ανά γλώσσα.

Θα ακολουθήσει παρουσίαση των ιδιαίτερων ορολογικών δραστηριοτήτων του ελληνικού τμήματος. Δεδομέν ου ότι οι ορολογικές ανάγκες είναι πολλές και σημαντικές και ο ορολογικός συντονισμός απαραίτητος, έχουν δημιουργηθεί δύο ξεχωριστά δίκτυα ορολογικής υποστήριξης, ένα εσωτερικό και ένα εξωτερικό.

Το πρώτο, που είναι και το παλαιότερο, η διοργανική Ομάδα Τυποποίησης Ορολογίας (ΟΤΟ), καλύπτει θέματα ορολογικού συντονισμού μεταξύ των μεταφραστικών υπηρεσιών των ευρωπαϊκών οργάνων και τυποποίησης των πολιτικά ευαίσθητων όρων, των όρων που από τη φύση τους χρήζουν τυποποίησης και εκείνων που προκαλούν σοβαρές διχογνωμίες μεταξύ των μεταφραστικών υπηρεσιών των οργάνων.

Το δεύτερο, το Ελληνικό Δίκτυο Ορολογίας (ΕΔΟ), είναι μια προσπάθεια ανταλλαγής γνώσεων και απόψεων σε θέματα ορολογίας μεταξύ των μεταφραστών ή ορολόγων μας, αφενός, και, αφετέρου, ειδικών του κάθε τομέα από τον ελληνικό και κυπριακό χώρο. Η επικοινωνία μεταξύ των δύο μερών στηρίζεται κυρίως στις βικιομάδες που απαρτίζουν την Υπηρεσία Επείγουσας Απόδοσης Όρων: πρόκειται για μια πλατφόρμα που δίνει τη δυνατότητα υποβολής ορολογικών αιτημάτων σε καθημερινή βάση. Τελικός αποδέκτης των αποδόσεων που αποφασίζονται από κοινού στο πλαίσιο διαβούλευσης είναι η IATE, εφόσον πληρούνται τα κριτήρια καταχώρισης.

30. **12th Conference "Hellenic Language and Terminology"**
Athens, Greece, 7–9 November, 2019

The Terminology Work in Georgia

Lia Karosanidze
Head of department of scientific terminology and bilingual dictionaries
at Institute of linguistics,
Tbilisi State University, Georgia (https://ice.ge/of/)
l.karosanidze@gmail.com

It should be noted that, unfortunately in the recent period the Georgian terminology suffers from the amateur, popular approaches and lack of the standardized stated terminology created on the academic level. On the one side the flow of the foreign words rushed into the language and replaced Georgian terminology and besides that, to express one meaning, one notion we have some variations for this and often they are absolutely different. Of course such process has bad influence on the language preservation and development.

Despite the chaos that exists, the terminological department of the Georgian Institute of Linguistics have managed to continue the scientific traditions and go on to the new stage of the terminological work.

Foundation of the special annual conference (2013) aiming to unite the Georgian scientific society represented an attempt of restoring the coordinated scientific work in the field of terminology.

Edition of the journal "Terminological Issues" also became an important event (http://termbase.ge).

In 2015 began the process of creation the Georgian termbank (http://termbase.ge).

In 2017 was established Vukol Beridze Association of Terminology of Georgia (http://termbase.ge/). This society has been a member of the European Terminological Society since 2017 (https://eaft-aet.net/en/membership/institutional-members/).

The first International Terminological Conference was held last year in Tbilisi. This conference aimed to receive the European experience and to introduce the Georgian terminological traditions and modern ways of working on terminology to the foreign scientists (https://ice.ge/of/?page_id=3236).

In my opinion, two things are necessary for proper management of terminology: the knowledge of the own past and the European terminology experience.

The tradition of terminological work of Georgia has a long history and I hope nation who started the process of terms' creation soon after the spread of Christianity (in the 5th -6th centuries) will overcome the modern difficulties too.